

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος ἐνδέκατος Συνδρομὴ ἑτησία : Ἐν Ἀθήναις, γρ. 10, ἐν ταῖς ἑπαρχίαις γρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ γρ. 20. — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτησίαι. — Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως : Ὁδὸς Σταδίου, 6 29 Μαρτίου 1881

Ο ΙΑΤΡΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

[Μυθιστορία Ι. Ρουφφίνης. — Μετάφρ. Ἀγγέλου Βλάχου].

Συνέχεια· ἐδὲ σελ. 177.

Ἡ τράπεζα εἶχε στρωθῇ ἐν τῇ αἰθούσῃ τὸ δὲ γεῦμα, πρὸς μεγίστην ἐκπληξίν τοῦ Σίρ Ἰωάννου, ἐκπληξίν ἀνάμικτον μετὰ τινος δυσταρεσκείας, ἦτο ἐξαίρετον, καὶ τοὶ ἀπλοῦν : ὀψάριον, πουλίον ψητὸν, χόρτα, αὐτὰ κτυπητὰ, τυρίον, καρποὶ σακχαρόπηκτοι, πορτοκάλια, καὶ μία φιάλη ἐγγυρίου οἴνου, ὃν καὶ δύσκολος γνώμων δὲν ἤθελε περιφρονῆσαι. Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἔφαγε γρυλλίζων· ἄλλ' ἔφαγεν ὅμως καλὰ καὶ ὀρεκτικώτατα. Ὁ δὲ Γιάννης, μέλαν ἔμπλαστρον φέρον ἐπὶ τῆς ρινός του καὶ λευκὸν χειρόμακτρον ὑπὸ μάλης, λευκὸν λαιμοδέτην φορῶν καὶ μέλανα ἐπενδύτην, ὑπερέτει τὸν κύριόν του, ἐπίσημος καὶ ἀλύγιστος, ὥσπερ εὐρίσκετο ἐν πανηγυρικῇ συμποσίῳ ἐν Δάβεν-Χώλ.

Ὁ βαρωνέτος δύσθυμος πάντοτε, ἔτρωγε τὸ δεύτερον πορτοκαλλίον του, ὅπερ πρὸ μικροῦ μόλις εἶχε κοπῇ ἀπὸ τῆς πορτοκαλλέας, ὅτε εἰς τὴν κορυφὴν τῆς κλίμακος ἐπεφάνη ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος, φέρων χονδρὸν δέμα ὑπὸ τὴν μασχάλην του. Χαιρετίσας οὗτος, παρῆλθεν ἀριστερᾷ τοῦ Σίρ Ἰωάννου, διέβη τὴν αἴθουσαν καὶ εἰσῆχθη ὑπὸ τῆς μίς Χούτσινς παρὰ τῇ δεσποινίδι Δάβεν.

— Πῶς ἠργήσατε ! εἶπεν ἡ Λουκία ἅμα ἰδοῦσα αὐτὸν, μεθ' ὅλης τῆς ἀνυπομονησίας τῶν ἀρρώστων.

— Χαίρω πολὺ νὰ τὸ ἀκούω, ἀπήντησεν ἑκείνος. Εἶνε καλὸν σημεῖον νὰ ἐπιθυμῇ ὁ ἄρρωστος τὴν παρουσίαν τοῦ ἰατροῦ. Αὐτὸ σημαίνει ἐμπιστοσύνην καὶ εἶνε τὸ ἥμισυ τῆς νίκης. Ἡργίσα χωρὶς νὰ θέλω. Ἀλλ' εἰπέτε μου πῶς εἴσθε.

Ὁ ἰατρὸς Ἀντώνιος ἤκουσε τὰ παράπονα τῆς ἀσθενοῦς τοῦ ἐπιδεικνύων τὸ ἐνδιαφέρον ἐκείνο, ὅπερ τοσοῦτον περηγορεῖ τὸν πᾶσχοντα, καὶ τῇ εἶπε·

— Ἐπεθύμουν νὰ εἶχα τὴν δύναμιν νὰ σᾶς ἀνακουφίσω· ἀλλ' ὁμολογῶ ὅτι ἐπὶ τοῦ πρὸντος μοῦ εἶνε ἀδύνατον. Ἐταράχθητε πολὺ, ὑπεφέρατε πολὺ, καὶ ὅταν ἡ φύσις κλονίζεται τοιοῦτοτρόπως, χρειάζεται ὀλίγος καιρὸς διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ἰσορροπία. Ὅ,τι μόνον ἠμποροῦμεν νὰ κάμωμεν ἡμεῖς οἱ ἰατροὶ, εἶνε νὰ βοηθήσωμεν τὴν φύσιν· δὲν ἠμποροῦμεν ὅμως καὶ νὰ τὴν βιάσωμεν.

Πίνετε ἀφθόνως ἀπὸ τὸ ποτὸν, τὸ ὁποῖον σᾶς ἔδωκα· ἴσως σᾶς φέρῃ ὀλίγον ὕπνον.

Ἡ Λουκία ἐκίνησεν τὴν κεφαλὴν, ὥς ἂν εἶχε τὴν βεβαιότητα ὅτι δὲν ἤθελε πλέον ποτέ της κοιμηθῇ, καὶ εἶπε μόνον, δεικνύουσα τὸ δέμα.

— Τί ἐφέρατε αὐτοῦ ;

— Παραπετάσματα διὰ τὸ παράθυρόν σας. Ὅλ' αὐτὰ τὰ δωμάτια εἶνε μεσημβρινά, καὶ πρέπει νὰ σᾶς ἐμποδίσωμεν ἁπῶς τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἰταλικοῦ μας ἡλίου.

Προβαίνων δὲ μετὰ τοὺς λόγους εἰς τὸ ἔργον, ἀνέβη ἐπὶ μιᾶς καθέδρας καὶ ἤρχισε νὰ ἐμπήγῃ καρφία ὅσον ἀθροισμὸν ἡδύνατο.

— Εἰς τὴν ἐξοχὴν μανθάνει κανεὶς νὰ κάμνῃ ὀλίγον ἀπὸ ὅλα, εἶπε θεωρῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἑδρας του, ἐνθ' ἐκράτει ὑπὸ μάλης τὰ παραπετάσματα, καὶ οὐδὲν βεβαίως εἶχεν ἡ στάσις του τὸ ἡρωϊκόν. — Δὲν ὁμοιάζομεν πρὸς ὑμᾶς τοὺς κατοίκους τῶν μεγάλων πόλεων· ἡμεῖς εἴμεθα πτωχοὶ ἄνθρωποι, καὶ δὲν ἔχομεν πῶς νὰ ἐλαύσωμεν τοὺς ἐμπόρους. Ὅλοι ἐδῶ εἶνε καὶ κηπουροὶ συγχρόνως καὶ ξυλουργοὶ καὶ θαλαμοστόλοι, ὅπως τὸ βλέπετε αὐτὴν τῇ στιγμῇ. Συχνάκις μάλιστα, πρὸς ἀποφυγὴν ἀσημάντου δαπάνης, ἱατρεύονται καὶ μόνον των.

— Λέγετε ἡμεῖς διὰ τοὺς κατοίκους αὐτῶν τῶν μερῶν· ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖτε βέβαια ὅτι εἶν' ἐδῶ καὶ ἡ πατρίς σας ;

— Πῶς τὸ ὑποθέτετε ; ἠρώτησεν ὁ ἰατρὸς, εἰς ὃν ἐφάνη ἀστεία ἡ ἐρώτησις.

— Δὲν ἤξεύρω πῶς, ἀπήντησεν ἡ νεῆνις, ἀλλ' ἔχετε κατὶ, τὸ ὁποῖον με κάμνει νὰ ὑποθέτω ὅτι δὲν ἐζήτατε ἐδῶ ὅλην σας τὴν ζωὴν.

— Θέλετε δηλαδὴ νὰ εἰπῇτε, ὅτι δὲν φαίνομαι τόσον ἐντελῶς χωριάτης, ὅσον ἐφαντάζεσθε ἓνα χωρικὸν ἰατρόν. Ἐχετε πολὺ περισσότερον παρατηρητικόν, παρ' ὅσον θὰ ἐδικαιολόγη ἡ ἡλικία σας, δεσποίνε.

— Καὶ τί ἡλικίαν νομίζετε ὅτι ἔχω ; ἠρώτησεν ἡ Λουκία, ἣν ἤρχισεν ἐπίσης νὰ διασκεδάζῃ ὁ διάλογος.

— Δεκαεξ' ἢ δεκαεπτὰ ἔτων τὸ πολὺ.

— Εἶμαι πολὺ μεγαλειτέρα· εἶμαι σχεδὸν εἴκοσι ἔτων.

— Ἀλήθεια ! Φαίνεται πολὺ νεώτερα. Ὅπως δὴποτε ὁμολογῶ ὅτι ἐμάντεύσατε ὀρθῶς, κατὰ τοῦτο τοῦλάχιστον, ὅτι εἶμαι ξένος εἰς τὴν τό-

πον. Εἶμαι σικελός· ἐγεννήθην εἰς τὴν Κατάνην.

— Συγχωρήσατέ με, σὰς παρακαλῶ, ὅτι εἶμαι τόσον περίεργος, ἀλλὰ . . . δὲν ἐμείναιτε εἰς τὴν Ἀγγλίαν;

— Ὅχι, ποτέ· ἀπήντησεν ὁ ἱατρός. Ἐμπλήτεσθε ἐπίσης ὅτι ὁμιλῶ ἀγγλικά. Τώρα θὰ σὰς ἐξηγήσω πῶς τὰ ἔμαθα. Ἡ μεγαλειότης ἀδελφὴ τῆς μητρός μου ἐνυμφεύθη ἀγγλον ἀξιωματικὸν ἐνὸς τῶν ταγματῶν, τὰ ὁποῖα ἐστάθμευσεν εἰς τὴν Σικελίαν κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν. Τὰ παιδία τῆς θείας μου ἀνετράφησαν ὡς παιδία ἀγγλου, μὲ τροφούς ἀγγλίδας, καὶ ὁμιλοῦν ἀγγλικά ἐκ βρεφικῆς ἡλικίας. Ἐπειδὴ δὲ κ' ἐγὼ συνανέστραφην μὲ τοὺς ἐξαδέλφους μου, ἔμαθα φυσικῶς αὐτὴν τὴν γλῶσσαν, καὶ οἰκείωθην μὲ αὐτὴν ὡς μὲ τὴν μητρικὴν μου.

Οὕτω δὲ, σφυροκοπῶν καὶ ὁμιλῶν συγχρόνως, ὁ δραστήριος ἱατρός συνδιελέγετο πρὸς τὴν ἀσθενῆ του καὶ ἀνῆρτα παραπετάσματα εἰς τὸ παρὰ θυρον· θεωρήσας δ' ἐπὶ στιγμὴν μετ' εὐχαριστήσεως τὸ ἔργον του, καὶ περιδιδέπων τὸ δωμάτιον, εἶπεν:

— Ἄ! βλέπω ὅτι ἔχω καὶ ἄλλην ἀκόμῃ ἐργασίαν. Ἡ θύρα ἔχει μίαν σχισμὴν ὅπισθεν τῆς κλίνης σας, καὶ τὰ βούματα εἶνε πολὺ ἐπικινδύνα, μάλιστα τὰ μικρά.

Ὁ ἱατρός ἐξῆλθε κ' ἐπέστρεψε μετὰ μινρὸν, κρατῶν λωρίδα χαρτίου διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς καὶ κέλυσος ὡς διὰ τῆς ἄλλης.

Γνωρίζετε κόλλαν οἰκονομικώτεραν καὶ προχειρότεραν ἀπὸ αὐτὴν; ἠρώτησε τὴν Λουκίαν, δεικνύων εἰς αὐτὴν ὀλίγον ἄλευρον ἀναμειγμένον μετ' ὕδατος ἐντὸς τοῦ κελύφους.

Ἡ Λουκία ἐγέλασε κ' ἐθαύμασε τὴν δραστηριότητα καὶ ἐφευρετικότητά του. Ἦτο δ' ἀληθῶς ἐκπληκτικὴ ἡ εὐγενὴς ἀπλότης, μεθ' ἧς ὁ ἱατρός ἐπραττεν ὅ,τι οἱ σοφιστοὶ ἀνθρώποι ἐκλαμβάνουσι συνήθως ταπεινωτικὸν ἢ καὶ γελοῖον ἔτι, χωρὶς νὰ ἐκπέσῃ πρὸς στιγμὴν τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἐκείνου ἥους, ὅπερ καὶ μετὰ πολλῶν ἤθελε τὸν διακρίνει.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης εἰσῆλθεν ἀκριβῶς, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἀντώνιος εἶχε κύψει, ἵνα κολλήσῃ τὸ χαρτίον του ἐπὶ τῆς σχισμῆς. Ὁ βαρωνέτος παρετήρησε προσεκτικῶς τὰ κινήματα τοῦ ἱατροῦ, τὸ κατ' ἀρχὰς μετὰ τινος ἀνησυχίας, ὥστε ὑποπτεύων αὐτὸν παραφρονήσαντα μετ' ὀλίγον ὅμως, ὅτε εἶδεν εἰς τί ἡσχολεῖτο ὁ ἱατρός, διεστάλη ἡ μορφή του, καὶ τὴν ἀνησυχίαν διεδέχθη μειδίαμα, συνοψίζον ἀηδίαν καὶ περιφρόνησιν συνάμα μεγάλην. Διὰ τὸν Σὶρ Ἰωάννην, τὸ καθ' αὐτὸ ἰδανικὸν τοῦ ἀξιοπρεποῦς ἀνδρός, τοῦ τελείου εὐπατρίδου, ἦτο αὐτὸς ὁ ἴδιος. Αὐτὸς δὲ δι' ὅλον βεβαίως τὸν κόσμον δὲν ἤθελε ποτὲ ταπεινωθῇ εἰς ἔργον, ὅπερ ἐθεώρει ὡς δουλικόν, καὶ οὐδεμίαν ὑπόληψιν ἢ σέβας ἦτο δυνατόν νὰ αἰσθάνθῃ πρὸς ἀνθρώπον κολλῶντα χαρτίον ἐπὶ

θύρας ἢ ἐκτελοῦντα ἔργα ξυλουργοῦ καὶ βαφέως, ἔστω καὶ πρὸς χάριν ἐνὸς Δάθεν.

Ἐνθ' ὁ Σὶρ Ἰωάννης μύριαν διελογίζετο περὶ τοῦ Ἀντωνίου, ὅστις οὐδὲν διελογίζετο περὶ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ἡ κόρη τῆς ξενοδόχου Σπεράντσα ἔφερε μεγάλην ἀνθοδέσμην, ἀποτελούμενην κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξ ἀγροτικῶν ἀνθῶν καὶ προσέφερεν αὐτὴν εἰς τὸν ἱατρὸν. Οὗτος δὲ, ὑπερήφανος ἤδη ἐκ τῆς ἐπιτυχίας τῶν προτέρων του ἔργων, ἐξήτασε τὴν ἀνθοδέσμην καὶ ἤρξατο διασκευάζων αὐτὴν κατ' ἴδιον τρόπον. Ἡ Λουκία, παρατηροῦσα ὅτι ὀλίγα μόνον ἄνθη ἔθετεν ἐντὸς τοῦ ὕδατος, ἔρριπτε δὲ τὰ λοιπὰ ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἠρώτησεν αὐτὸν διατί ἀπέβαλλε τὰ ὠραιότερα.

Διότι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ὠνομάζεστε ὠραιότερα θὰ σὰς ἐβλάπτουν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἔχετε ἄνθη πρὸς τέρψιν τῶν ὀφθαλμῶν σας, ἀλλ' ὅχι καὶ τῆς ὁσφρήσεως. Οὐδέποτε εἶνε ὑγιεινὸν νὰ ἔχῃ τις ἄνθη ὅπου κοιμᾶται, πολὺ δὲ περισσότερον εἰς δωμάτιον ἀσθενοῦς. Καὶ αὐτὰ τὰ ὀλίγα δὲν θὰ τ' ἀφήσω εἰς τὸ δωμάτιόν σας.

Μεταβάς δὲ εἰς τὸ προσεχὲς δωμάτιον, ἀπέθηκε τὸ ἀνθοδοχεῖον ἐπὶ τραπέζης, ὅπου ἡ δεσποινὴς Δάθεν ἠδύνατο νὰ τὸ βλέπῃ ἀπὸ τῆς κλίνης τῆς.

— Τώρα, τί ἄλλο ἔχομεν; εἶπε, θέτων τὸν δάκτυλον ἐπὶ τοῦ μετώπου του, οἷονεὶ θέλων νὰ ἐνθυμηθῇ τι. — Ἄ! ναί!

Καὶ στρεφόμενος πρὸς τὴν Λουκίαν:

— Συνειρίζετε, ἠρώτησε, νὰ ἔχετε φῶς εἰς τὸν κοιτῶνά σας;

Ἐπὶ τῇ καταφατικῇ δ' ἐκείνης ἀπαντήσῃ, ὑπέλαβε:

— Θὰ φροντίσωμεν λοιπὸν νὰ ἔχετε.

Καὶ καλέσας τὴν Σπεράντσαν, παρήγγειλεν αὐτῇ νὰ τῷ φέρῃ ἐν ἐπίπωμα καὶ μικρὸν τεμάχιον ὀρυκτῆδος τῆς ἀγροτικῆς τῆς λυχνίας, ἐξ ὧν κατεσκεύαζε προχειρῶς ἀξιολόγον νυκτερινὸν λυχνίσκον.

Ἐξετάσας δὲ καὶ πάλιν τὸν ἐπίδεσμον τοῦ ποδὸς τῆς μιᾶς Δάθεν, εἶπε:

— Εἶνε πλέον ἀργά, καὶ θὰ σὰς εὐχηθῶ καλὴν νύκτα. Ἄν αὐτὴν τὴν νύκτα αἰσθάνηται ταραχὴν ἢ στενοχωρίαν, τὸ ὁποῖον δὲν πιστεύω, μὴνύσατέ μου εἰς τὴν Βορδιγέραν. Οἱ ἀνθρώποι τῆς οἰκίας θὰ εὗρουν εὐκολὰ νὰ στείλουν κανέναν· ἐκτὸς τούτου, ὅλοι γνωρίζουν τὴν κατοικίαν μου.

— Καὶ πόσον ἀπέχει, παρακαλῶ, αὐτὸ τὸ Βορδιγέρα, Βορδιγέρα; — Ἐξέρω κ' ἐγὼ πῶς λέγεται; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀνοίγων τότε πρῶτον τὰ χεῖλη του μετὰ τὴν εἰσοδὸν αὐτοῦ εἰς τὸ δωμάτιον.

— Δέκα λεπτά περίπου, ἀπήντησεν ὁ Ἀντώνιος. Ἰδοὺ, ἀπὸ αὐτὸ τὸ παράθυρον ἡμπορεῖτε νὰ τὴν ἰδῆτε . . . ἐκεῖ κάτω, ἐπάνω εἰς τὸν λόφον, πρὸς τὰ δεξιὰ σας.

— Εὐχαριστῶ. Καὶ ἡμπορεῖτε νὰ μὲ εἰπῆτε, σὰς παρακαλῶ, ἂν ὑπάρχει ἐκεῖ καμμία δικαστικὴ ἀρχή;

— Εἶνε εἰρηνοδίκης, ἀπήντησεν ὁ ἱατρός.

— Ἄ! θαυμάσιον. Πέπει νὰ εὗρῃ καιρὸν αὐριον τὸ πρῶτ' νὰ υπάγῃ νὰ τὸν ἴδῃ, διότι δὲν ἔχω σκοπὸν ν' ἀφήσω αὐτὸν τὸν κατεργάρον ἀμαξηλάτην νὰ μοῦ ξερῦγῃ.

— Ὅσον δι' αὐτὸ, πρόπει νὰ κάμετε ὀλίγην ὑπομονήν, υπέλαβεν ὁ ἱατρός. Ὁ Πρόσπερος εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐμφανισθῇ ὅπου δέηποτε. Εἶνε κατὰ-κοιτος, ὅχι ἀπὸ πληγὴν σωματικὴν, ἀλλ' ἀπὸ τὸν ἠθικὸν κλονισμὸν, τὸν ὁποῖον ὑπέστη. Πρὶν ἔλθω ἐδῶ, ἠναγκάσθην νὰ τὸν φλεβοτομήσω.

— Ἀυτοῦμαι δι' αὐτὸ, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἡπιώτερος γενόμενος. Ἀλλὰ θὰ συνομολογήτετε, πιστεύω, κύριε, ὅτι πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν περιηγητῶν, δὲν πρόπει νὰ συγχωρήσῃ τὴν παρεκτροπὴν μεθύσου . . .

— Συγχωρήσατέ με νὰ σὰς διακόψω, κύριε. Δὲν θέλω νὰ δικαιολογήσω τὸν Πρόσπερον, ἀλλὰ, πιστεύσατέ με, ἡ μέθη εἶνε ὅλως ἄσχετος μὲ τὸ σημερινὸν συμβάν. Ὁ Πρόσπερος ποτὲ εἰς τὴν ζωὴν του δὲν ἐμέθυσε. Αὐτὸ ἡμπορῶ νὰ σὰς τὸ βεβαιώσω, διότι τὸν γνωρίζω πρὸ τριῶν ἐτῶν. Τὸ ἐλάχιστον τῆς μέθης εἶνε πολὺ σπάνιον εἰς αὐτὰ τὰ μέρη καὶ οἱ ἡνιοχοὶ μας ἰδίως θεωροῦνται ὡς πρότυπα ἐγνραιτίας. Ἐρωτήσατε τοὺς μετὰξὺ Γενούης καὶ Νικαίας ταχυδρόμους, καὶ θὰ σὰς εἰποῦν, ὅπως πολλάκις μὲ τὸ εἶπον, ὅτι χάρις εἰς τὴν προσοχήν καὶ τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἡνιόχων συμβαίνουν πολὺ ὀλίγα δυστυχήματα εἰς αὐτὴν τὴν ὁδὸν, μ' ὅλους τοὺς ἀνηφόρους καὶ κατηφόρους τῆς.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης οὐδὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν υπεράσπισιν ταύτην, καὶ ὁ ἱατρός χαιρετίσας ἀπῆλθε.

— Ἐλπίζω, πατέρα, εἶπεν ἡ Λουκία, ὅτι δὲν θὰ καταδιώξῃς τὸν πτωχὸν αὐτὸν νέον.

— Ἐπὶ τοῦ παρόντος θὰ ἦτον ἄσκοπον, κόρη μου, καθὼς ἤκουσες. Ὅταν δὲ ἀνελθῇ πάλιν τὴν ὑπηρεσίαν του, θὰ ἤμεθα βεβαίως μακρὰν ἀπ' ἐδῶ.

— Ὁ, πατέρα, υπέλαβεν ἡ Λουκία φοβοῦμαι, ὅτι διὰ πολὺν καιρὸν δὲν θὰ εἶμαι εἰς κατὰστασιν νὰ ὁδοιπορήσω, τόσον κατὰσκοπον αἰσθάνομαι τὸν ἐαυτόν μου. Αὐτὸ θὰ σοῦ εἶνε δυσάρεστον βέβαιον, καὶ μὲ λυπεῖ.

— Μὴν ἀνησυχῆς δι' ἐμὲ, ἀγαπητὴ μου κόρη, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, θαυμάζων τὴν κεφαλὴν τῆς. Πρῶτον ἀπ' ὅλα, δὲν ἠξέυρεις πόσον ἡμπορεῖ νὰ σὲ ὠφελήσῃ ὁ ἥσυχος ὕπνος μιᾶς νυκτός. Ἐπειτα τὸ κάτω κάτω, προσέθηκεν ὁ βαρωνέτος, μεγάλουμος μετὰ τὸ γεῦμά του γενόμενος, ἀρκεῖ νὰ ἀναλάβῃς ἐντελῶς, καὶ ἀδιαφορῶ δι' ὀλίγας ἡμέρας πλῆξεως.

Ἡ Λουκία ἔδραξε τὴν χεῖρα τοῦ πατρός τῆς καὶ τὴν ἠσπάσθη μετ' εὐγνωμοσύνης.

— Ἡξέυρεις, πατέρα, εἶπεν ἡ ἀσθενὴς μετὰ

μικρὰν τινα παῦσιν, ὅτι ἀνεκάλυψε πόθεν εἶνε;

— Ποῖος; ὁ ἀμαξηλάτης; ἠρώτησεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποσπασθεὶς αἰφνιδίως σκέψεων οὐχὶ εὐαρέστων.

— Ἄχ, πατέρα, . . . πῶς εἶνε δυνατόν . . .; — ὁ ἱατρός! εἶνε σικελός.

— Ἀλήθεια; Ἡκουσα ὅτι ἡ Σικελία εἶνε ὠραῖος τόπος, ἀπήντησεν ὁ βαρωνέτος μετ' ἱκανῆς ψυχρότητος.

— Εἶμαι βεβαία, ὅτι ὑπάρχει κατὰ μυστήριον εἰς τὴν ζωὴν του, ἐξηκολούθησεν ἡ Λουκία. Δὲν πιστεύω νὰ ἦτο ἀνέκαθεν προωρισμένος νὰ γείνη ἱατρός. Τί λέγεις, πατέρα; Δὲν θὰ μοῦ ἔκαμνε καμμίαν ἐντύπωσιν, ἂν ἐράνθαινα ἔξαφνα, ὅτι εἶνε ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς οἱ ὁποῖοι ἐξωρίσθησαν. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἤκουσα εἰς τὴν Ῥώμην νὰ γίνεταί λόγος περὶ πολιτικῶν προσφύγων. Ὁμοιάζει ἀπαράλλακτα μ' ἐκείνας τὰς κεφαλὰς τοῦ Βλάν-Δυκ, τὰς ὁποίας εἶδαμεν εἰς τὴν Γένουαν. Δὲν σοῦ φαίνεται εὐμορφος, πατέρα;

— Ὁ, ναί, εἶνε εὐμορφος ἀνθρώπος. Ὅθ' εἶναι λαμπρὸς chasseur μὲ τὴν μακρὰν του γενειάδα, εἶπεν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ψυχρῶς.

— Ὁ, πατέρα, αὐτὸ εἶνε κακία. Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ λέγῃς αὐτὰ δι' ἀνθρώπον τόσον καθῶς πρόπει; ὁ ὁποῖος μᾶς ἐπεριποιήθη τόσον πολὺ;

— Ἀγαπητὴ μου Λουκία, ἡ εὐγνωμοσύνη σου δὲν εἶνε πολὺ λογική. Ἐπειδὴ αὐτὸς ὁ κύριος μοῦ ἐφάνη χρήσιμος, δὲν εἶνε λόγος νὰ τὸν ἐκλάβω εὐθὺς διὰ πρίγκιπα μετημφισμένον. Ὅπως δὴ πρὶν ὅμως, Λουκία μου, δὲν σ' ἐμποδίζω νὰ φανταζέσαι ὅσα μυθιστορήματα θέλεις διὰ τὸν γενάτον αὐτὸν ἀσκληπιόν· ἀλλὰ νομίζω, τὸ κατ' ἐμὲ, ὅτι θὰ προτιμήσῃ πολὺ τὴν ἐνδειξὴν τῆς ἰδικῆς μου εὐγνωμοσύνης.

Ἡ Λουκία ἠτένεσεν ἐπὶ τὸν πατέρα τῆς τὸ βλέμμα μετὰ τινος ἀνησυχίας.

— Ὁ, μὴ φοβῆσαι, Λουκία· ἡ πληρωμὴ μου πρὸς τὸν ἥρωά σου θὰ εἶνε ἀνάλογος πρὸς τὴν θέσιν του, τὴν ὑποτιθεμένην μάλλον ἢ τὴν φαινομένην.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Λουκία ἐφαίνετο ὅτι ἀνησυχούσα, ὁ βαρωνέτος ἐξηκολούθησε λέγων:

— Καὶ πιστεύεις τώρα μετὰ σωστά σου τρελλοκόριτσο, ὅτι ὁ ἱατρός αὐτὸς ἔκαμε ὅ,τι ἔκαμε διὰ τὰ γλυκιά σου μάτια;

Ἡ Λουκία ἐστέναξε, διότι ἐπίστευεν ἀδιστακτως, ὅτι οὐδὲν ἄλλο εἶχε κινήσει τὸν ἱατρὸν ἢ ἀπλὴ ἀγαθότης ψυχῆς. Ἰσως ἐσκέπτετο οὕτω ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον· ἀλλ' ὅπως δὴ ποτε οὐδὲν προσέθηκε, διότι τὸν στεναγμὸν αὐτῆς ἐπηκολούθησε βῆξ, ἥτις ἐξήντησε τὰς δυνάμεις τῆς.

Ἀφοῦ ἠσύχασεν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης διελογίσθη, ὅτι καλλίτερον ἦτο νὰ τὴν ἀφήσῃ μόνην, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι νὰ κοιμηθῇ. Ἐνθ' ὁ ἔκλυεν ὅπως τὴν ἀσπασθῇ, ἔπεσον τὰ βλέμματα τοῦ ἐπὶ παρὰ δόξον τι πρᾶγμα, ὅπερ δὲν εἶχεν ἔτι παρατηρήσει. Θεωρήσας ἐγγύτερον, εἶδε κρεμάμενον εἰς τὸν τοῖ-

χον μικρόν μολύβδινον σταυρόν μετὰ βαΐδος, καὶ γύψινον πρόπλασμα τῆς θρηνητοῦς ὑπεράνω μικροῦ ἀγγείου πλήρους ἀγίασματος. "Οστις ὠδοιπόρησε διὰ τῆς Ἰταλίας, εἶδε καθ' ἡμέραν βεβαίως τοιαῦτα ἀντικείμενα πωλούμενα καθ' ὁδὸν ἢ ἐκτεθειμένα ἐντὸς τῶν κοιτώνων τῶν πτωχῶν οἰκιῶν. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης, ἀποκλειστικὸς ἐν παντί καὶ κατὰ τοὺς ἐξωτερικοὺς ἐτι θρησκευτικοὺς τύπους, ἀπώλεσε τὴν ὑπολειπομένην αὐτοῦ μικρὰν ὑπομονήν, βλέπων ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν τῆς θυγατρὸς τοῦ ἐμβλήματ' αἰδωλολατρείας, ὡς αὐτὸς τὰ ἐνόμιζε. Διέταξεν ἐπομένως ῥητῶς τὴν Χούτσινς ν' ἀφαιρέσῃ ὅλα ἐκεῖνα τ' ἀνόητα πράγματα, καὶ νὰ φροντίσῃ ὥστε νὰ μὴ ἀναφανῶσι πλέον. Παραινέσεις δὲ μέχρις ἐκτελέσεως τῶν διαταγῶν τοῦ, ἔλαβεν ἐν κηρίον καὶ ἀπῆλθεν, ἱκανῶς δύσθυμος, εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ἰδὼν τὴν θυγατέρα του τοσοῦτο καταβεβλημένην καὶ ἀκούσας αὐτὴν ἀρνούμενην ν' ἀναχωρήσῃ τὴν ἐπαύριον, ὁ Σὶρ Ἰωάννης κατελήφθη, ἅμα μείνας μόνος, ὑπὸ δυσἀρεστῶν προαισθημάτων καὶ ἤρξατο διαλογιζόμενος τοὺς ἥμισυ ἐνθαῤῥυντικοὺς λόγους τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου, δηλώσαντος ὅτι ἦτο ἀδύνατος ἡ μεταφορὰ τῆς ἀσθενοῦς. Διαλογιζόμενος δὲ καὶ σκεπτόμενος ἤρχιζε νὰ ταλαντεύεται ὡς πρὸς τὴν ἀπόφασιν, ἣν εἶχε λάβει, τοῦ νὰ παρκαύσῃ τῆς γνώμης τοῦ ἱατροῦ. Προδήλως ἐπῆρχετο ἀντίδρασις ἐν τῇ διανοίᾳ τοῦ Σὶρ Ἰωάννου. Πρῶτον νῦν, ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὸ πανδοχεῖον, ὁ ἀλαζὼν εὐπατρίδης συνηθάνετο, ὅτι ἡ φοβερὰ ἀπειλὴ τεσσαρακονημέρου διὰ μόνου ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐκείνῃ ἡδύνατο νὰ πραγματοποιηθῇ. Εἶνε ὅμως ἀληθές, ὅτι τὴν ὑπόθεσιν ταύτην διέλυε πάραυτα ἡ σκέψις τοῦ Σὶρ Ἰωάννου, ὅτι διὰ χρημάτων καὶ θελήσεως ἰσχυρᾶς τὰ πάντα ἦσαν κατορθωτά. Μ' ἐν στῶμα ἐντὸς τῆς ἀμάξης, διελογίζετο ὁ βαρυνέτος, καὶ μὲ βραδὺ τὸ βάδισμα τῶν ἵππων, ἡ Λουκία θὰ εἶχε βεβαίως τόσῃν ἡσυχίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ ὅσῃν καὶ εἰς τὴν κλίνην τῆς· τὸ ἐπινόημα δὲν ἦτο βεβαίως κακόν, ἀλλὰ... — ὑπῆρχον ἀλλὰ, ἅτινα παρεκώλυνον τὴν ἐκτέλεσίν του. Μάτην, φεῦ! ὁ δυσυχνὴς βαρυνέτος ἀπέκρουε τὴν πραγματικότητα ἢ πραγματικότητος ὠρθοῦτο ἐπίμονος ἀπέναντί του.

Ἐν μέσῳ τῶν ἀντιθέτων ἐκείνων διαλογισμῶν, ὁ Σὶρ Ἰωάννης παρειαυτάσθη, ἐν βραθεὶ στεναγμῷ, νὰ κατακλιθῇ. Δὲν προσεκάλεσε δὲ τὸν στεναγμὸν του ἡ θέα τῆς πρὸ αὐτοῦ ἐλεεινῆς κλίνης καὶ ἡ προσδοκία αὐπνίου νυκτός· ἄλλος ἀνησυχίας λόγος, ἐκ τῶν ἀναμνησέων του προερχόμενος, ἐτάρασσε τὸ πνεῦμά του. Ἡ σκέψις ὅτι εὕρισκετο ἐπὶ ξένης γῆς, χωρὶς νὰ ἔχῃ πλησίον του ἕνα καὶ τῶν συμπατριωτῶν του, ἥκει βεβαίως πρὸς βραχνισμόν του· ἀλλ' ὁ διαλογισμὸς ὅτι, πλὴν τούτου, εὕρισκετο ἐν μέσῳ ἰταλῶν, ἦτο ἀληθῶς ἀφορμὴ παντὸς εἶδους φόβου καὶ ἀνησυχίας. Εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ

ἐγκαθάλου τοῦ ὑπῆρχον σωρευμέναι παντοσείδες περὶ Ἰταλίας γνώσεις, ἐν μέσῳ τῶν ὁποίων τὰ ἐγχειρίδια, οἱ λησταὶ καὶ αἱ αἵματ' ἐκδικήσεις (vendette) ἀνεμινύοντο πρὸς μεμονωμένα πανδοχεῖα καὶ ἡρεπώμενα καταγῶγια παρὰ τὴν ἀκτὴν τῆς θαλάσσης, ὅπου οἱ ὁδοιποροὶ εἰλκύνοντο, ἐληστεύοντο καὶ ἐθολοφονοῦτο.

— Ἀπαίσιος τόπος! διελογίζετο στενάζων ὁ Σὶρ Ἰωάννης, μὲ χωρικοὺς ἱατροὺς, οἱ ὁποῖοι ὁμοιάζουν τὸν Πινάλλον Πινάλλινον!

Οἱ κώδωνες τῆς Βορδιγέρας σημαίνοντες τὸ De profundis καὶ ἀγγέλλοντες τὴν πρώτην ὥραν τῆς νυκτός, αἱ φωναὶ τῶν ἀλίστων, καλούντων ἀλλήλους μακρόθεν, αὐτὸς ὁ ῥόχθος τοῦ κύματος, σθεναρῶς ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, πάντα ταῦτα ἤχουν ἀπαισίως εἰς τὰ ὦτα τοῦ βαρυνέτου. Ἐξελθὼν ἡρέμα τοῦ δωματίου του, μετέβη καὶ ἐκρουσεν εἰς τὴν θύραν τῆς μὲς Χούτσινς, εἰς ἣν παρήγγειλε νὰ κλειδωθῇ. Ἐπιστρέψας δὲ πάλιν εἰς τὸν κοιτῶνά του, καὶ μανδραλωθεὶς προσηκόντως, κατεκλίθη τέλος τοσοῦτον εὐθυμος καὶ φαιδρὸς, ὅσον θὰ ἦτο ἂν εἶχεν ἐμπέσει εἰς χεῖρας Ἑρμυοδέρμων.

Διὰ νὰ εἴμεθα ὅμως δίκαιοι, πρέπει νὰ δημολογήσωμεν, ὅτι ἂν ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐγνώριζε καὶ ἐπίστευεν, ὅτι τὸ πάθημα τῆς θυγατρὸς του ἦτο τόσον σπουδαῖον ὅσον ἦτο πραγματικῶς, ἡ ἀνησυχία του περὶ τῆς ἀγαπητῆς του Λουκίας ἤθελε κατισχύσει τῶν μικρῶν ἐκείνων φόβων. Πεισιμένος ὅμως τοῦναντίον, ὅτι τὸ πάθημα τῆς Λουκίας ἦν ἀπλοῦν στραγγάλισμα, καὶ οὐδὲν ἐκ τούτου φοβούμενος, εἶχεν ἱκανὴν πνευματικὴν ἄνεσιν οὐ μόνον πρὸς μεγαλοποιήσιν τῶν πραγματικῶν του δυσχερειῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς ἐφεύρεσιν ἰδανικῶν κινδύνων. Ἀλλὰ πῶς ἡδύνατο νὰ τυφλώτῃ ἐνώπιον τῶν πραγμάτων καὶ μετὰ τοῦ τοσοῦτου διαφανεῖς ὑπαινιγμοῦ τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου; Ἡ ἀπάντησις εἶνε ἀπλή. Ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐτύφλωται ἐξ ἰδέας προκατειλημμένης, τῆς ἰδέας τουτέστι ὅτι ὁ ἱατρός εἶχε συμφέρον νὰ ὑπερβάλῃ μᾶλλον ἢ νὰ ὑποτιμῇ τὴν σπουδαιότητα τοῦ παθήματος τῆς μὲς Δάβεν. Οὐδέποτε δὲ ἡδύνατο νὰ φαντασθῇ ὅτι ἱατρός χωρίου, καὶ ἰταλὸς μάλιστ' ἀπέκρυπτε τὴν σοφιστικὴν τοῦ πράγματος ἐκ φόβου μὴ ἀνησυχῇ τὴν πατρικὴν του στοργήν.

Ἐνθ' ὁ Σὶρ Ἰωάννης ἐκλείετο ἐντὸς τοῦ δωματίου του, ὁ δὲ ταπεινὸς του δμῶνυμος, ἐν φοβερῇ διατελῶν νευρικῇ ταραχῇ, ἐφρούρει τὴν ἀμαξάν, ἡ ῥόζα καὶ ἡ Σπεράντσα, ἃς δὲν ἐκάλεσε πλέον ἢ ὑπηρεσία τῶν ξένων τῶν, εἶχον ἀποσυρθῇ εἰς τὸν εὐτελέστατον αὐτῶν κοιτῶνα, μικρὸν σκοτεινὸν παράστημα τοῦ μαγειρείου, ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ ξύλα καὶ οἱ ἀνθρακες. Ἀχέρινον στῶμα καὶ ἀπλοῦν κάλυμμα συνετέλεσαν τὴν κλίνην αὐτῶν. Ταῦτα μόνον αἱ πτωχαὶ ἐκεῖναι καὶ ἐργατικαὶ ὑπάρξεις εἶχον συλλογισθῇ νὰ ἐπιφυ-

λάξωσιν εἰς ἀνάπαυσίν των. Ἐκ συμπαθείας δὲ πρὸς τὴν νέαν κυρίαν καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Σὶρ Ἰωάννην καὶ τὸν ὑπὲρ τὸν του, παρεχώρησαν εἰς αὐτοὺς οὐ μόνον τὸ εἰς τοὺς σπανίους τῶν ξένους προωρισμένον μέρος τῆς οἰκίας, ἀλλὰ καὶ τὰ ἴδια ἐαυτῶν δωμάτια καὶ ὅσα εἶχον στρώματα, ἐφ' ὧς πλώματα, προσκεφάλαια καὶ σινδόνες. Οὐδόλως δὲ μετανοοῦσαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τῆς συνήθους προσωπικῆς των ἀνέσεως, μήτηρ καὶ κόρη οὐδὲν ἄλλο ἐσκέφθησαν ἢ πῶς ν' αὐξήσωσι τὴν ἄνεσιν τῶν νέων τῶν ξένων.

— Τί καλὰ, ἔλεγεν ἡ Σπεράντσα, ποῦ οἱ μεγάλοι αὐτοὶ ταξιδεύουν μὲ τὸ ἀσημικόν των. Ἀλλέως τί θὰ ἐγινόμεθα μὲ τὰ τέσσαρά μας ἀσημένια μαχαιροπήρουν; Φαντάσου, μητέρα, ὅτι ὁ γέρος θέλει παστρικὸ πηροῦν καὶ χουλιὰρι εἰς κάθε φαγί.

Καὶ αἱ δύο γυναῖκες ἤρξαντο νὰ ἐξετάζωσι κατόπιν τὰ σκεύη τῶν γειτόνων των, καὶ νὰ ὑπολογίζωσιν ἂν θὰ ἦτο εὐκόλον νὰ δανεισθῶσι παρ' αὐτῶν τὴν ἐπαύριον ὅ,τι δὲν εἶχον.

Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, πρὸς τί νὰ βασανίζωσι τὴν κεφαλὴν των, ἀφοῦ ἦτο ὁ ἱατρός Ἀντωνίος; Ὁ ἱατρός Ἀντωνίος θὰ τὰ εὕρισκεν ὅλα. Μὲ τὸν ἱατρὸν Ἀντωνίον δὲν ἦτο φόβος νὰ λείψῃ τίποτε. Ἄν ἤκουέ τις τὰς δύο αὐτὰς γυναῖκας, θὰ ὑπελάμβανε, ὅτι ὁ ἱατρός ἐκεῖνος τοῦ χωρίου ἦτο μάγος τις τῆς Χαλιμᾶς, εἰς ὃν ἤρκει νὰ κτυπήσῃ τὸν πόδα του κατὰ γῆς διὰ νὰ φυτρώσουν ἀνάκτορα διάκοσμα.

— Ἀκουσε, μητέρα, εἶπεν ἡ κόρη· πρῶτ' ἀπ' ὅλα πρέπει νὰ βγάλωμεν ἀπὸ τὴν ἔξω θύραν τὸ κλαδί τοῦ πεύκου. Ὁ γέρον αὐθέντης δὲν ἡμπορεῖ νὰ τὸ ὑποφέρῃ· ἐστράψωτε φοβερὰ τὸ πρόσωπόν του προχθὲς ποῦ περνοῦσεν ἀπ' ἐμπρός.

— Τὸ βγάζομεν, ἀπήντησεν ἡ μήτηρ. Ἰσως πρέπει νὰ βγάλωμεν καὶ τὰ καθίσματα καὶ τὰ τραπέζια ἀπὸ τὸ περιβόλι. Αὐριοῦν εἶνε κυριακὴ καὶ τὸ βράδυ ὕστερ' ἀπὸ τὸν ἐσπερινὸν θὰ μᾶς ἔλθῃ κόσμος ἀπὸ τὴν Βορδιγέραν. Ὁ γέρος θὰ θυμώσῃ βέβαια νὰ ἰδῇ τόσους ἀνθρώπους μαζεμένους εἰς τὸ περιβόλι. Ὅσοι θέλουν ἄς πιοῦν τὸ κρασί των εἰς τὴν σάλα, ὅσοι δὲν θέλουν, ἄς πᾶγουν νὰ τὸ πιοῦν ἄλλου. Φαντάσου νὰ καπνίζουν καὶ νὰ τραγουδοῦν ὑποκάτω ἀπ' τὰ παράθυρα τῆς σινιορίνας!

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ κόρη· ὁ ἱατρός Ἀντωνίος παρήγγειλε νὰ ἦνε πολὺ ἥσυχος. Ἀχ, μητέρα, εἶδες ποτέ σου τόσον γλυκὺ πρόσωπον; Δὲν ὁμοιάζει μὲ τὴν Παναγίαν, ποῦ εἶνε εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἐκκλησίας;

— Ἀλήθεια, εἶπεν ἡ ῥόζα, ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἔχῃ καλὰ!

— Ὁ Θεὸς νὰ τὴν ἔχῃ καλὰ! ἐπανέλαβεν ἡ Σπεράντσα.

Καὶ ἀπεκοιμήθησαν μήτηρ καὶ κόρη, τὴν εὐχὴν ταύτην προφέρονσαι.

Τοποθετήσαντες ἤδη πάντα μας τὰ πρόσωπα, πλὴν τοῦ κυριωτέρου, — ἡ τοῦλάχιστον ἐκεῖνου, ὅπερ ἔπρεπε νὰ ἦνε τὸ κυριώτερον, κατὰ τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἱστορήματος τούτου — δὲν θὰ κάμωμεν ἄσχημα ν' ἀσχοληθῶμεν ὀλίγον καὶ περὶ αὐτόν.

Ἡ ἐν Βορδιγέρα κατοικία τοῦ ἱατροῦ Ἀντωνίου σύγκειται ἐκ μεγάλου δωματίου, ὅπερ χρησιμεύει συνάμα ὡς αἴθουσα, δωμάτιον ἀκοάσεων καὶ βιβλιοθήκη, καὶ μικροῦ, συνεχοῦς πρὸς αὐτὸ, κοιτῶνος. Τὸν ἕνα τοῖχον τῆς αἰθούσης καλύπτει ἐξ ὀλοκλήρου βιβλιοθήκη, ἡμίσεια δὲ δωδεκάς καθισμάτων καὶ μία στρογγύλη τράπεζα συνελοῦσι τὰ ἐπιπλά της. Εἰς τὸν ἀπέναντι τῆς βιβλιοθήκης τοῖχον κρέμονται εἰς πλαγίαιος, μία κιθάρα, ἐν ζεύγος ξιφῶν, χειρίδες καὶ προσωπίδα σπαθασίας· ὑπ' αὐτὰ δὲ ἀπλοῦται χάρτης τῆς Σικελίας. Βιβλία κείνται πανταχοῦ, ἐπὶ τε τῶν ἐδρῶν καὶ τοῦ πατώματος· σωρὸς δ' ἐξ αὐτῶν ὀλοκλήρος καλύπτει τὴν τράπεζαν, ἥς ἐνώπιον κάθηται ὁ ἥρως μας, θωπεύων τὸ γένειόν του καὶ βεθυθισμένος μετὰ πολλῆς σοφιστικῆς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐνὸς τόμου, ἀνοικτοῦ ἐνώπιόν του. Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶνε πλήρες χρωματισμένων πινάκων, παριστάντων κνήμας ἐξηθρομένους κατὰ διαφόρους τρόπους καὶ εἰς διαφόρους βαθμοὺς, καὶ πάντας τοὺς δυνατοὺς ἐπιδέσμους. Ἐνίοτε ὁ ἱατρός ἐγείρεται, καὶ περιπατεῖ ἐπάνω κάτω, περισκεμμένος καὶ σοβαρός· εἶτα προχωρεῖ πρὸς τὴν βιβλιοθήκην, λαμβάνει ἐξ αὐτῆς μέγαν τόμον εἰς φύλλον, καὶ φαίνεται παραβάλλων σημειώσεις. Αἱ ὥραι περέρχονται, καὶ αὐτὸς ἀναγινώσκει ἐπὶ καὶ θωπεύει τὸ γένειόν του. Αἶφνης σκεῖ ἐπὶ καὶ θωπεύει τὸ γένειόν του. Αἶφνης βλέπει τὸ ὠρολόγιόν του, βάλαι κραυγὴν ἐπιφωνήματος, βλέπων πόσον ταχέως παρήλθεν ἡ ὥρα, λαμβάνει τὸν λύχνον του ἐν' ἀπέλθῃ νὰ κοιμηθῇ εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, καὶ ἵσταται πάλιν μετὰ μικρόν, ἀποθέτει τὸ φῶς του ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὴν βιβλιοθήκην. Ἀπέμεινέ τι ἐτι, οὐχὶ ἐντελὲς σαφὲς δι' αὐτόν, ἐπιπολὴ τις δυναμένη νὰ ἐπέλθῃ, καὶ ἦν δὲν ἦν ἐν εἰσέτι ἐντὸς τῶν βιβλίων του.

Ἡ αὐγὴ ἐπερχομένη τὸν εὕρισκε ἀναγινώσκοντα πάντοτε. Τέλος κλείει τὸ βιβλίον σβύνει τὴν λύχνον του, ἀνωφελῇ πλέον, καὶ ἐξαπλοῦται ἐνδεδυμένος εἰς τὴν κλίνην του.

Γ'

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν.

Ὁ Σὶρ Ἰωάννης Δάβεν, πέμπτος οὕτω καλούμενος βαρυνέτος, εἶχε κληρονομήσει, πλὴν τῶν πατρικῶν του κτημάτων, καὶ ἄλλο τι, ὅπερ ἡδύνατο ἐπίσης νὰ θεωρηθῇ ὡς οἰκογενειακὸν κληρονομήμα, ἐπιμελὲς ἀπὸ γενεᾶς καὶ εἰς γενεάν μεταδιδόμενον· ἀλλ' ὅσον ἐκτακτον καὶ ἀκατονόμαστον· ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τῷ γένει αὐτοῦ, ἐκδηλουμένην ἐν εἰδὲι λατρείας πρὸς πᾶν ὅ,τι δὴ ποτε, πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, εἶχε συνάφειαν πρὸς

τήν γενεαλογικὴν ρίζαν τῶν Δάθεν, καὶ περιφρονήσεως ἀντιστοίχου πρὸς πάντα ἐλαττούμενον λόγῳ προγόνων καὶ ἱστορικῶν ἀναμνήσεων.

Οἱ Δάθεν τῆς κομητείας . . . ἤξιον ὅτι κατήγοντο ἐκ τοῦ δμωνίου νορμανδοῦ εὐπατρίδου, οὗτινος μνημονεύουσι τὰ διάφορα χρονικά ὡς συνοδεύσαντος ἑνα τῶν Δεβερ εἰς τὴν μάχην τοῦ Χάστιγγ. Ὁ Σίρ Ἰωάννης διεβεβαίω, ὡς διεβεβαίω πρὸ αὐτοῦ ὁ πατήρ του καὶ ὁ πατήρ τοῦ πατρός του—ὅτι οἱ Δάθεν εἶχον πάντοτε συγγινδυνεύσει καὶ συνδοξασθῇ μετὰ τῶν ἡρωϊκῶν Δεβερ, οἵτινες κατὰ τὴν ἱστορίαν ἠκολούθησαν μετὰ τῶν ἄλλων σταυροφόρων εἰς Παλαιστίνην τὸν Λεοντόθυμον Ῥιχάρδον. Εἰς τῶν Δάθεν, αὐτόφωτος ἀπὸ ἐτεροφώτου γενόμενος, κατέκτησε τοὺς χρυσοὺς του πτερινιστήρας περὶ τοὺς χρόνους ἐκαίνους, ἔκτοτε δὲ ἡ τῆς οἰκογενείας ἱστορία ἀπετέλεσε μέρος τῆς ἀγγλικῆς ἱστορίας. Οἱ Δάθεν μετέσχον τῶν πολέμων τῶν Δύο Ῥόδων. Εἰς ἐξ αὐτῶν ἐφρονεύθη ἐν Βόσουροθ, καὶ ἄλλος παρηκολούθησε τὸν Ἀσσεξ εἰς Ἰρλανδίαν. Εἰς Δάθεν, πολεμίστας γενναίως εἰς Μάρστον-Μοῦρ καὶ εἰς Νάξβυ, ὑπῆρξεν ἐκ τῶν εὐαρίθμων, οἵτινες συνώδευσαν τὸν Κάρολον φεύγοντα εἰς Σκωτίαν, καὶ διέμενε παρὰ τῷ ἀτύχει του ἡγεμόνι μέχρι τέλους, ἐμπότης ἀτρόμητος καὶ ἀμετάπτωτος. Ὅτε ὁ Κρόμβελλ ἐγένετο πανίσχυρος, ὁ Δάθεν οὕτινος τὰ κτήματα εἶχον δημευθῇ, μετηνάστευσεν εἰς Ὀλλανδίαν μετὰ τῆς οἰκογενείας του, μεταβάς εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νέου Κρόλου. Ἡ πίστις δ' αὐτοῦ καὶ ἡ ἀφοσίωσίς του εἰς τὴν βασιλείαν ἀπέληξαν, μετὰ τὴν παλινόρθωσιν, εἰς πολὺ εὐνοϊκωτέραν λύσιν ἢ ἡ πίστις καὶ ἡ ἀφοσίωσις πολλῶν ἄλλων εὐγενῶν, ἐπίσης πιστῶν καὶ ἀφωσιωμένων. Οὐ μόνον ἀπεδόθησαν αὐτῷ τὰ κτήματά του, ἀλλὰ, τραπέντων τῶν καιρῶν, ἀπέκτησε καὶ τὰς γαίας ἐνὸς τῶν γειτόνων του, ὅστις, κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν τότε χρόνων, ἦτο κορυφωμένο κεφάλι¹. Κατὰ τοὺς χρόνους δὲ τούτους ἔλαβε καὶ ὁ τότε Δάθεν τοῦ βαρωνέτου τὸν τίτλον, ὃν οἱ δύο ἐπόμενοι βαρωνέτοι, πατήρ καὶ πάππος τοῦ ἡμετέρου Σίρ Ἰωάννου, δὲν ἠθέλησαν νὰ ἔδωσι μεταβαλλόμενον εἰς ἀνώτερον τίτλον, προτιμώντες, ὡς ἔλεγεν ὁ τελευταῖος ἐξ αὐτῶν, Σίρ Ὁβραϊ, νὰ ᾔησι οἱ πρῶτοι τῶν βαρωνέτων ἢ νὰ λογίζωνται μετὰ τῶν τελευταίων λόρδων.

Ἀπὸ τῆς παλινόρθώσεως μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1688 οἱ Δάθεν φαίνονται μεριμνήσαντες μᾶλλον περὶ καλλιέργειας τῶν κληρονομικῶν τῶν γαιῶν ἢ περὶ πολιτικῶν ἐρίδων μετὰ τὸν βασιλέα καὶ κοινοβουλίων. Τὸ βέβαιον εἶνε, ὅτι ἡ οἰκογένεια ἔμεινεν ἐν Δάθεν, ὅτε Ἰάκωβος ὁ Β΄

1. Crop-eared Roundheads ἀπεκλήθησαν ἐμπαικτικῶς ἐν Ἀγγλίᾳ, μετὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1648, οἱ τοῦ Κοινοβουλίου ὁπαδοὶ καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας προμαχόντες. Σ. τ. Μ.

κατέφυγεν εἰς τὸν Ἅγιον Γερμανόν. Ἰσως ὁ Σίρ Ἰωάννης τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤγατο ἐκ νεανικῶν ἀναμνήσεων εἰς βαθεῖαν περιφρόνησιν τῆς διαφθορᾶς τοῦ αἵματος, καὶ ἤρκετο καταρώμενος ἀπὸ τοῦ ἐρημητηρίου του τὰ κοινοβουλία καὶ τοὺς ἀποστάτας ἐπισκόπους. Μόνον δὲ δεῖγμα τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν δυναστείαν τῶν Στουαρτῶν ὑπῆρξεν ἡ ἐντελής ἀπουσία αὐτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας του ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Γουλιέλμου καὶ τῆς Μαρίας.

Τὸ πολεμικὸν μένος τοῦ γέροντος Δάθεν ἀνῆφθη πάλιν ἐν τῷ πρωτοτόκῳ υἱῷ τοῦ φρονίμου ἐκείνου πατρός. Οὗτος πολεμίστας καὶ διακρίσεις ὑπὸ τὸν Μάλβορον, ἐφθασεν εἰς τὸν βαθμὸν στρατηγού. Ὁ δὲ διάδοχός του, Σίρ Ὁβραϊ, ἀπέτισε τὸ στρατιωτικὸν αὐτοῦ χρέος ὑπηρετήσας κατὰ τὸν ἀμερικανικὸν πόλεμον. Ὅταν τις ἀναλογισθῇ τὰ πατροπαράδοτα αἰσθητά καὶ τὰς ὑπερσυντηρητικὰς ἀρχὰς τῆς οἰκογενείας Δάθεν, εὐκολον εἶνε νὰ ἐννοήσῃ μετ' ὁποίας πικρίας εἶδεν ὁ βαρωνέτος τὴν εὐτυχίαν τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τὴν ἀνιχνώρυσιν τῆς ἀνεξαρτησίας των. Μόνοι ὅμως οἱ ζήσαντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἢ παρὰ συγχρόνων ἀκούσαντες περιγραφόμενον τὸν ἄγγλον ἀστὴν καὶ ἰδίως τὸν ἐπαρχιώτην εὐπατρίδην, δύνανται νὰ φαντασθῶσιν ὁποῖον μῖτος καὶ ὁπόση φρίκη κατέλαβε τὸν Σίρ Ὁβραϊ κατὰ τὴν ἐκρηξὴν τῆς γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1789. Ἡ ὁργὴ του ἐφθανε πολλάκις μέχρι μανίας, ὅσκις ἀνεγίνωσκεν εἰς τὰς ἐφημερίδας τοὺς λόγους ἄγγλων ῥητόρων, ἐκφραζόντων ἐν μέσῳ ἀγγλικῶν κοινοβουλίου αἰσθητά τοσοῦτον ἐπαναστατικὰ, κατὰ τὸν ἐκμανή τόνον, ὅσον καὶ τὰ τῶν γάλλων δημοκρατικῶν.

Ὁ βασιλεὺς Σίρ Ἰωάννης, γεννηθεὶς κατὰ τὸ ἔτος 1783, εἶχε φυσικῶς τῷ λόγῳ ἀνατραφῇ καὶ ἀνδρωθῇ ἐν μέσῳ τῶν βικίων αἰσθημάτων, ἅτινα ἡ πολιτικὴ κατάστασις τῆς Γαλλίας καὶ εἰκοσθετὴς ἀδιάκοπος πόλεμος εἶχον ἐξεγείρει ἐκείθεν τοῦ πορθμοῦ. Ἀφ' ἧς στιγμῆς, παιδίον ἔτι, εἶχεν ἀκούσει πλησίον τοῦ πατρός του τὴν πρόποσιν: «ὁ διάβολος νὰ πάρῃ τοὺς Γάλλους!» μέχρι τῆς σήμερον στιγμῆς τὰ φρονήματα τοῦ Σίρ Ἰωάννου, αἱ συμπάθειαι του καὶ ἀντιπάθειαι εἶχον διατεθῇ ἐκ τῶν περὶ αὐτὸν προσώπων καὶ πραγμάτων. Ἀκρατος θαυμασμὸς πρὸς πᾶν τὸ ἀγγλικὸν καὶ φρίκη ἀκαταμάχητος πρὸς πᾶν τὸ μὴ ἀγγλικὸν περιεζώνονον στενῶς τὰς ἰδέας καὶ ἀντιλήψεις του ὡς μέγα σινικὸν τεῖχος.

Ὁ Σίρ Ἰωάννης εἶχε νυμφευθῇ ἐν ἔτει 1811, δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός του, τὴν θυγατέρα τοῦ υποκόμητος Δελορλίν. ἐγγονὴν ἐκ μητρὸς τοῦ δουκὸς . . . Ὁ γάμος οὗτος συνῆλθεν εὐτυχῶς πρὸς τε τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ τὴν κλίσιν τοῦ Σίρ Ἰωάννου· διότι ὁ βαρωνέτος δὲν ἦτο ἄνθρωπος δυνάμενος νὰ ἐπιβάλῃ βίαν εἰς τὰ αἰσθητά του, καὶ τοῦτο διὰ δύο λόγους· πρῶ-

τον μὲν διότι ἀπηχθάνετο τὴν ἐναντιότητα, ὅρ οἶκνδῆποτε μορφήν καὶ ἂν παρίστατο· δεῦτερον δὲ διότι ἐνόμιζε τὴν αἴγλην τῆς γενεᾶς του ἱκανὴν ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἑλλειψιν εὐγενείας τῆς μνηστῆς του, ἔστω καὶ ἂν ἐξέλεγε τὴν κόρην παλαιοβάρου. Τὸ ἔαρ τοῦ ἔτους, ὅπερ ἐπηκολούθησε τὴν ἔνωσιν ταύτην, ἐγεννήθη αὐτῷ υἱὸς καὶ κληρονόμος, καὶ ἐπ' αὐτοῦ συνεκεντρώθη πᾶσα του ὑπερφάνεια καὶ στοργή· μόλις δὲ βραδύτερον, τὸ 1820, ὅτε ὁ μικρὸς Ὁβραϊ ἦν ὀκταέτης, ἐπῆλθε καὶ θυγάτηρ ἐξαίτουμένη μερίδα συμπαθείας καὶ ἀγάπης.

Τὸ ἔτος 1815, ὅτε ἡ εὐρωπαϊκὴ ἡπειρος ἠνοίχθη εἰς τοὺς ἄγγλους ὁδοιπόρους ὁ Σίρ Ἰωάννης, μὴ δυνήεις κατὰ τὴν νεότητά του νὰ περιέλθῃ τὴν Εὐρώπην, ἐνόμισεν ὅτι προσῆκεν εἰς ἄνθρωπον τῆς θέσεώς του ν' ἀναπληρώσῃ, καίτοι βραδέως, τὴν ἑλλειψιν ἐκείνην ἀριστοκρατικῆς ἀνατροφῆς. Διέθηκεν ἐπομένως μὴνὰς τινάς, ὅπως ἐπισκερθῇ μετὰ τῆς συζύγου καὶ τοῦ νεαροῦ υἱοῦ του τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Ἰταλίαν. Περιττὸν νὰ ῥηθῇ, ὅτι ἡ ἐπὶ ξένης διαμονῇ τοῦ Σίρ Ἰωάννου ἀφῆκεν ἐντελῶς ἀνέπαφον τὸν περιβάλλοντα τὴν διάνοιαν αὐτοῦ τραχὺν φλοιὸν προλήψεων. Ὁ συγχρωτισμὸς πρὸς ξένους λαοὺς, καθ' ὅσον, ἐννοεῖται, ἐπέτρεπον τοῦτο ἐπιδεικτικὴ ἀλαζονεία καὶ ἀδιάπτωτος συγκαταβάσεως φόβος, ἐνίσχυσεν ἔτι μᾶλλον ὅ,τι ὁ Σίρ Ἰωάννης ὠνόμαζε πατριωτικὸν τοῦ αἰσθημα, τὸ ἰδιαίτερον δηλαδὴ ἐκεῖνο αἰσθημα, ὅπερ περιελάμβανε πᾶσαν τιμὴν, πᾶσαν ἀξίαν, πᾶσαν ἀρετὴν ἐν τῷ στενῷ κύκλῳ, ὅπου αὐτὸς, ὁ Σίρ Ἰωάννης, εἶχε γεννηθῇ, καὶ ἔζη καὶ ἐκινεῖτο.

Μικρὸν μετὰ τὴν ἐκδρομὴν ταύτην εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, κενωθείσης βουλευτικῆς θέσεως ἐν τῇ κομητείᾳ . . ., ὅπου ἔκειτο τὸ Δάθεν, ὁ Σίρ Ἰωάννης παρεκλήθη νὰ δεχθῇ τὴν υποψηφιότητά της· ἀλλ' ἀπεποιήθη τὴν τιμὴν αὐτήν, ὡς εἶχεν, ἀληθῶς, ἀποποιήθη πάντοτε νὰ ἐκλεχθῇ ἐν τῇ ἐκλογικῇ περιφερείᾳ τῆς οἰκογενείας του. Ὁ Σίρ Ἰωάννης εἶχεν ἱκανῶς ὀρθὸν νοῦν, ὅπως συναισθανθῇ ὅτι δὲν ἦτο πλασμένος ἵνα διαπρέψῃ ὡς ῥήτωρ ἢ πολιτικός, καὶ ἱκανὴν ὑπερφάνειαν, ὅπως μὴ συγκαταβῇ ν' αὐξήσῃ κατὰ ἐν τὰ σιωπηρὰ καὶ καὶ ὅχι τοῦ κοινοβουλίου. Ὅσον ὅμως δὲν εἶχε δι' ἑαυτὸν φιλοδοξίαν, εἶχε, καὶ δικαίως ὡς ἐνόμιζε, διὰ τὸν υἱὸν του. Ὁ Ὁβραϊ ἦν εὐσωμος ἡράκλειος νεανίας, μεστὸς ἐπάρσεως, εὐθυμὸς πάντοτε καὶ ἀτάσθαλος ὡς ἡ εὐδαίμων πλουσία νεότης. Ἡ ταρχώδης δὲ φύσις του, ἡ αὐθαδεῖά του καὶ οἱ παράτολμοι λόγοι του ἐθεωροῦντο ὑπὸ τοῦ πατρός του ὡς ἀσφαλεῖς οἰωνοὶ πρῶτον μεγαλοφυΐας.

Ἡ ὑπερφάνεια τῆς πατρικῆς στοργῆς τυφλοῖ ἀνθρώπους πολὺ ἀνωτέρως τοῦ Σίρ Ἰωάννου. Οὕτω δὲ ὁ Ὁβραϊ, ἀναμφισβητήτως εἰς μεγάλα κεκλημένος, εἶχε προορισθῇ, παῖς ἔτι, εἰς τὸ πο-

λιτικὸν στάδιον, καὶ παρεδόθη, μόλις φορέσας τὴν πρώτην του περισκελίδα, εἰς τὰς χεῖρας παιδαγωγοῦ, λαβόντος ἐντολὴν νὰ τὸν δὴγήσῃ ἐν πάσῃ τελειότητι εἰς τὸν πρῶτον τῆς πολιτικῆς του ὁδοιπορικῆς σταθμὸν, εἰς τὸ πανεπιστήμιον τῆς Ὁξφόρδης. Ἀλλ' εἰς πᾶσαν ἐπιστημονικὴν καὶ φιλολογικὴν καλλιέργειαν ὁ ἀρτιφύης μέλλων Πίττ ἀντέταξεν ἀδράνειαν ἀξίαν κρείττονος τύχης· τοῦτο δὲ ἦνοιξε τέλος, φαίνεται, τὰ ὄνυμα τοῦ πατρός του, ὅστις ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸ Ἔτον, ὅπου πραγματικῶς ὁ νεαρὸς εὐπατρίδης διεκρίθη ταχέως, οὐχὶ τοσοῦτον εἰς τὰ κλασσικὰ μαθήματα, ὅσον εἰς τὰ εἰδικὰ ἐπιτηδεύματα τῆς πυγμαχίας καὶ ραβδομαχίας.

Δεκαεπταέτης γενόμενος, καλλωπιστὴς ἤδη καὶ ὁρατοῦς ταραξίας, ἀπεχαιρέτισεν ὁ Ὁβραϊ τὸ Ἔτον καὶ τὸν μαθητικὸν βίον. Ἦν ἤδη ἀνὴρ τὸ ἐξωτερικόν, ἡ δὲ φυσικὴ του ἀνάπτυξις ἦτο εἰς ἀντίστροφον ὅλως λόγον πρὸς τὴν διανοητικὴν. Ὅτε ἔλαθε παρὰ τοῦ πατρός του, ὅτι ἔμελλε νὰ μεταβῇ εἰς τὴν Ὁξφόρδην, καὶ ὅτι ἐκ παιδὸς ἤδη προωριζέτο εἰς τὴν ἱερωσύνην τῆς Δόουινγκ-Στρήτ¹, ὁ Ὁβραϊ ἐζήτησεν ἀπεριστρόφως τὴν ἀδειαν νὰ δηλώσῃ, ὅτι ἐβδελύσσετο τὴν πολιτικὴν, ὅτι τὰ βιβλία ἐν γένει προὔξενον εἰς αὐτὸν ἐφιάλτην, καὶ ὅτι ἦτο βέβαιος, ἂν μετέβαινεν εἰς Ὁξφόρδην, ὅτι ἤθελεν ἀποπεμφθῇ προσωρινῶς, ἵσως δὲ καὶ ὁριστικῶς τοῦ πανεπιστημίου. Ὅτι ἀπὸ μακροῦ ἤδη εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μὴ λατρεύσῃ ἄλλην θεότητα πλὴν τοῦ Ἀρεως· καὶ ὅτι ἄριστα θὰ ἐπραττεν ὁ πατήρ του ἀγοράζων αὐτῷ τὸ δικαίωμα νὰ ὑπερμαχῇ τῆς σημαίας τῆς Αὐτοῦ Μεγαλειότητος. Πάντα ταῦτα ἐλέγχθησαν τοσοῦτον ἐλευθέρως καὶ ἀυσσπρόλως, ὥστε πρόβριζος ἀνεσπάσθη τοῦ πατρός ἡ φιλοδοξία. Ὁ Σίρ Ἰωάννης προσεπάθησε νὰ μεταπείσῃ τὸν υἱὸν του διὰ τῆς λογικῆς, διὰ τῆς πρῶτης, διὰ παρακλήσεων καὶ τέλος δι' ἀπειλῶν· ἀλλ' ὁ Ὁβραϊ ἦτο υἱὸς πατρῶζων, ἐκίνησε τὴν ὠραίαν του κεφαλὴν, ἔστειλεν εἰς τὸν διάβολον ὑποψηφιότητα καὶ κοινοβουλία, καὶ διεκήρυξεν ὁριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως, ὅτι, ἂν ὁ πατήρ του δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ καταταχθῇ εἰς τὸν στρατὸν ὡς εὐπατρίδης θὰ κατετάσσετο εἰς αὐτὸν ὡς ἄπλοῦς στρατιώτης.

Ὁ Σίρ Ἰωάννης ἠδυνάθη ὀρθομένως τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του πρὸς τὴν δὴλωσιν ταύτην τοῦ νεανίου, ἐπέσθη δὲ ἀκούων αὐτὸν, ὅτι θὰ ἐπραττεν ὡς ἔλεγεν. Ὁ βαρωνέτος ἐγνώριζε τὸ αἶμα τοῦ Δάθεν, δὲν ἐλησμόνει δὲ παλαιὰ τινα γεγονότα μαρτυροῦντα τὴν πρώτον πειρασμένην τοῦ κυρίου Ὁβραϊ. Ἡ πάλιν διήρκεσεν ἔτι ἐπὶ τινα χρόνον, ἀπέληξε δὲ φυσικῶς εἰς τὴν νίκην τοῦ υἱοῦ· διότι ὑπὸ τὸ σοβαρὸν περιβάλλυμα ὁ περ διέκρινε τὸν Σίρ Ἰωάννην Δάθεν, ἐκρούποντο

1. Ὅδὸς, ὅπου καίτοι τὸ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργεῖον τῆς Ἀγγλίας. Σ. τ. Μ.

ὡς ὑπεδείξαμεν μυρία ἀδυναμία, καὶ — ἡ φυσικωτάτη πασῶν — ἀφρονος δόσις πατρικῆς ἐπιεικειᾶς. Ὁ δὲ μεγάλανος καὶ γαῦρος νεανίσκος ἦτο πλυσμένος, ἐννοεῖται, ὅπως νικᾷ πάντοτε καὶ τυραννῇ μάλιστα τὸν πατέρα του. Ὁ βαρωνέτος ἐθέσκει ὡς πρόσθετον χάριν τὴν ἀλαζονείαν, ἥτις ἀπετέλει τὴν βᾶσιν τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Ὁβραϊ, τοιαύτη καὶ τοσαύτη, ὥστε βλέπων τις αὐτὸν ἤθελεν ὑπολάβει ὅτι πάντων τῶν ἀποθανόντων καὶ ταφέντων Δάθεν ἡ ὑπερηφάνεια διέρρηξε τὰς φλέβας του. Πᾶσαι δ' αἱ ἀτασθαλῖαι τοῦ νεαροῦ Ὁβραϊ ἐν Ἐτον, ἄς μετ' ἀκατονομάσου ἀνταρκείας ἡσμένιζε διηγουμένους, εἶχον καταστήσει αὐτὸν ἐπὶ προσφιλέστερον εἰς τὸν πατέρα του.

Οὕτω δὲ μετὰ ἐξ μῆνας ἀπὸ τῆς ἐξόδου του ἐκ τῆς σχολῆς τοῦ Ἐτον, ὁ Ὁβραϊ κατετάσσεται, ὡς σημασιφόρος, εἰς τάγμα δραγόνων, καὶ ἐντὸς τοῦ ἔτους ἀνεχώρει εἰς τὰς Ἰνδίας. Εἶχε πείσει τὸν πατέρα του, ὁ μόνον νὰ συναινέσῃ εἰς τὴν κατὰτάξιν του, ἀλλὰ — καὶ τοῦτο ἦτο πολὺ δυσκολώτερον, διότι ὡς πρὸς αὐτὸ ἡ εἰδωλολατρεία τοῦ πατρὸς ἀντέκειτο εἰς τὰς ἐπιθυμίας τοῦ υἱοῦ — νὰ κατορθώσῃ καὶ τὴν μετάθεσίν του εἰς τάγμα στελλόμενον εἰς Καλκούταν. Ὁ Ὁβραϊ οὐδὲν ἄλλο ἀπὸ πολλοῦ ὠνεύετο ἢ τίγρεις καὶ ἐλέφαντας, καὶ ἡ Ἰνδικὴ ἦτο δι' αὐτὸν τῆς ἐπαγγελίας ἡ χώρα· οὕτως ἡ πραγματοποίησις τῶν πόθων τοῦ υἱοῦ ἐματαιώσε τοὺς πόθους τοῦ πατρὸς.

ὑπὸ τὴν ὀδυνηρὰν ἐντύπωσιν τῆς σκληρᾶς ἐκείνης καὶ πρώτης ὁπωσοῦν σοβαρᾶς δυσαρρεκείας τοῦ υἱοῦ του, ὁ Σιρ Ἰωάννης, ἀναζητῶν περὶ αὐτοῦ παραμυθίαν, παρετήρησε τότε πρῶτον, ὅτι πρόχειρον τῆς λύπης του βάλλασμον εἶχε τὸν χαριέστατον μικρὸν ἄγγελον, ὅστις ἐξέτεινε πρὸς αὐτὸν τὰς μικρὰς του χεῖρας, οἷον αἰ μερίδα σοργῆς ἐπικαλούμενος. Ἡ στοργὴ αὕτη τῷ ἐδόθη ταχέως δλόκληρος. Μόλις ἐπουλωθείσης τῆς πληγῆς, ἣν εἶχε παραγάγει τὸ ἐγωῦστικὸν πείσμα τοῦ Ὁβραϊ, νέον πάλιν πένθος ἐπέχυσεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ βαρωνέτου ὁ θάνατος τῆς λαίδης Δάθεν, ἥτις ἀπὸ καιροῦ πάσχουσα, ἐμαράνθη ταχέως μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ υἱοῦ της. Καίτοι προσδοκώμενον τὸ ἀτύχημα, βαθεῖαν οὐχ ἤττον προῦξένησεν αἰσθησιν εἰς τὸν Σιρ Ἰωάννην. Δὲν ἐξεδήλωσεν ὅμως τὴν λύπην του, ἀλλὰ κατέστειλεν αὐτὴν εἰς σιγὴν, τὸ μὲν διότι ὁ ὑπερήφανος βαρωνέτος ἐθέσκει πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐπίδειξιν ἀσυμβιβαστὸν πρὸς τὴν ἀξιοπρέπειάν του, τὸ δὲ, διότι ἐφοβείτο μὴ ἡ λύπη του αὐξήσῃ ἐπὶ τὴν δύνην τῆς θυγατρὸς του.

Ὁ Σιρ Ἰωάννης ἀπεσῶρθη τότε εἰς τὰ κτήματα του καὶ ἐζῆσε πλέον μεμονωμένος, ἀσχολούμενος μόνον περὶ τὴν κόρην του, ἥτις κατέστη ἔκτοτε ἡ μόνη του χαρὰ. Ἡ Λουκία ἦτο νοήμων, ἀβρὰ καὶ εὐαίσθητος κόρη, ἀνάγκην ἀληθῶς ἔχουσα πάσης τῆς τρυφερᾶς πατρικῆς θεραπείας,

— ἄνθος εὐθρυπτον καὶ χάριν, ἐμπνέον ἐλπίδα συνάμα καὶ φόβον. Οὐχ ἤττον ὁ ἀὴρ τῆς ἐξοχῆς, βίος τακτικῆς, ἐμφρὼν ἐναλλαγὴ ἀσκήσεως καὶ ἀναπαύσεως, σπουδῆς καὶ ψυχραγωγίας, ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησιν νοήμονος παιδαγωγοῦ, ἐκράτουν ἐκάνως τὴν ὕψιν της, οὕτως ὥστε ἡ Μις Δάθεν, δεκκοταέτις γενομένη, καίτοι λεπτοφυὴς πάντοτε καὶ εὐπαθὴς, εἶχε καταστῆ εὐστωμος καὶ εὐχρους νεῦνις ἀξιοσημειώτου καλλοσύνης.

Ἐνώπιον αὐτῆς ἦν ἀνοικτὸς ἐν Λονδίῳ ὁ βίος τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας. Ὁ Σιρ Ἰωάννης οὐδὲ σιγμὴν διελογίσθη νὰ ἐξαίρεσθαι αὐτὴν τῶν ἀπαιτήσεων τῆς κοινωνικῆς του τάξεως, καὶ ἀπεφάσισε νὰ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὴν αὐλήν. Οὕτω τὰ παράθυρα τοῦ ἐν Λονδίῳ μεγάρου του ἠνοιχθήσαν πάλιν, καὶ τὰ πολυτελῆ του δώματα ἐφώτισεν ἐκ νέου ὅσος ἥλιος εἶνε δυνατὸς ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τῆς μεγάλης Βρετανίας. Ὁ Σιρ Ἰωάννης καὶ ἡ θυγάτηρ του μετέβησαν εἰς τὴν μεγαλόπολιν τὸ ἔαρ τοῦ 1837, καὶ ἡ Λουκία, ριφθῆσα εἰς μέσον τῶν διασκεδάσεων τοῦ Λονδίνου, παρεσῶρθη ἐντὸς ὀλίγου ἐντελὴς ὑπὸ τοῦ χερμαῖρου των. Τὸ πέρας τῆς πρώτης ἐκείνης διασκεδαστικῆς περιόδου κατέλιπεν αὐτῇ ὠχρὰς τὰς παρειὰς καὶ ἐξηντλημένους τὰς δυνάμεις· ἀλλ' ἡ ἐκ τούτου ἀνησυχία τοῦ Σιρ Ἰωάννου διεσκεδάσθη καὶ ἔλησμονήθη, ὅτε μετ' ὀλίγους ἀναπαύσεως μῆνας ἐν Δάθεν ἐφάνη ἀναλαβοῦσα πάλιν ἡ Λουκία. Ἡ νεότης εἶνε κραταιὰ βοηθὸς τῆς ὑγείας. Οὕτω δὲ τὸ προσεχές πάλιν ἔαρ πατήρ καὶ θυγάτηρ ἤρχισαν τὸν αὐτὸν ἐν Λονδίῳ βίον. Ἀλλ' αἱ προσκλήσεις, αἱ ὑποδοχαί, τὰ διάθεμα δώματα, αἱ ἄγρυπνοι νύκτες, ἐματαιώσαν ταχέως τὴν εὐεργετικὴν τῆς φύσεως ἐνέργειαν, καὶ πρὶν ἢ λήξῃ ἡ περίοδος, ἡ Λουκία ἔκλινε πάλιν κεκηκυῖαν τὴν κεφαλήν· ὁ δὲ πατήρ της ἤκουσε πάλιν ἔντρομος τὴν μικρὰν ἐκείνην ξηρὰν βῆχα, τὴν ὑποδεικνύουσαν ἐχθρὸν λησμονηθέντα.

Ὁ ταλαίπωρος Σιρ Ἰωάννης ἐκάλεσε κατ' ἀρχὰς ἓνα ἱατρὸν, κατόπιν ἄλλον καὶ πάλιν ἄλλον. Ὁ πρῶτος συνεβούλευσεν ἐξοχὴν καὶ γάλα· ὁ δεῦτερος ψυχρολουσίαν καὶ ἱππασίαν· ὁ τρίτος θαλάσσια λουτρά καὶ οἶνον τοῦ Πόρτο· ἀλλὰ πάντες ὁμῶς συνεφώνησαν, ὅτι ἀπρακτικὸς ἦτο ἐντελής ἀποχὴ ἐρεθισμοῦ καὶ διασκεδάσεων. Πάντα ἐδοκιμάσθησαν, ἀλλ' οὐδὲν τῶν προταθέντων θεραπευτικῶν κατόρθου ν' ἀποδιώξῃ τὴν ἐπιμόνον ἐκείνην βῆχα, ἥτις ἀκουομένη ἐσπάρασσε τὴν καρδίαν τοῦ ἀτυχοῦς πατρὸς, μὴδὲ νὰ νικήσῃ τὴν νοσηρὰν τῶν δυνάμεων ἔκλυσιν, ἥτις ἐφαίνετο παγώνουσα τὴν ζωὴν τῆς θυγατρὸς του. Ἡ κατάσταση τῆς Λουκίας ἐξηκολούθησε τοιαύτη ἐπὶ τινὰς μῆνας, μέχρις οὗ οἱ ἱατροὶ ἀπεφάνθησαν τὴν γνώμην ταύτην, ἥτις διὰ τοὺς γνωρίζοντας εἶνε ἰσοδύναμος πρὸς θανατικὴν καταδίκην: «Δοκιμάσατε ἀλλαγὴν κλίματος» ἄς διέλθῃ ἡ Μις Δάθεν ἐν χειμῶνα ἐν Ρώμῃ. Τοιαύτη ὑπῆρξεν

ἡ ἐκδοθεῖσα παρὰ τῶν ἱατρῶν ἀπόφασις· ὁ δὲ βαρωνέτος οὐδὲ στιγμὴν ἐδίστασε, καίτοι ἀπηχθάνετο τὴν Ρώμην, ἣν ἐκάλει παντοτε «πληκτικωτάτην πόλιν τῆς χριστιανισμοῦ», καὶ ἐπρόκειτο νὰ στερηθῇ πάσης ἀπολαύσεως, ἣν ἐχορήγουν αὐτῷ οἱ πολιτικοὶ σύλλογοι καὶ τὰ κόμματα. Τὸ ἐν Λονδίῳ μέγαρον ἔκλεισε πάλιν τὰ παράθυρά του, ἡ θαλαμηπόλος ἤσχο' ἤθη ἐπὶ μῆνα δλόκληρον εἰς περιάλυσιν καὶ συσκευὴν τῶν ἐπιπλῶν, καὶ ὁ Σιρ Ἰωάννης ἀνεχώρησε μετὰ τῆς θυγατρὸς του εἰς Ρώμην.

Ἡ θυσία ἔτρε τὴν ἀμοιβὴν της. Ὁ χειμὼν τοῦ 1839-1840 ὑπῆρξεν εἰς τῶν ἡπιωτέρων χειμῶνων τῆς Ρώμης, ἐξάμηνος δ' ἀπόλαυσις τοῦ ὑγεινοῦ καὶ καθαροῦ ἀέρος τῆς Ἰταλίας παρήγαγε θαυμασίον ἀποτέλεσμα ἐπὶ τὴν ὑγείαν τῆς Λουκίας. Ὁ Σιρ Ἰωάννης τοσοῦτον ἐχάρη ἐκ τούτου, ὥστε, τῇ ἐγχείρει διασῆμον ἄγγελου ἱατροῦ, ἀπεφάσισε νὰ μείνῃ μέχρι τοῦ καύτωνος, νὰ διαγῇ τὸ θέρος ἐν Ἐλβετίᾳ, καὶ νὰ ἐπανέλθῃ πάλιν εἰς Ρώμην, ὅπως διαμείνῃ καὶ δεύτερον ἐν αὐτῇ χειμῶνα. Ἀλλὰ μόλις εἶχε παρασκευασθῇ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων του, καὶ ἐπιστολὴ τοῦ Ὁβραϊ, ὅστις ἦτο πλέον λοχαγὸς Δάθεν, ἐκ Μεδρὰς χρονολογουμένη, ἤλθεν ἀγγέλλουσα τὴν προσεχὴ του ἐπάνοδον ἐπὶ τριετὶ ἀδείᾳ. Ἡ εἴλησις αὕτη κατέστησεν ἀναγκαίαν μεταβολὴν τινὰ ἢ μάλλον τροποποίησιν τοῦ σχεδίου τοῦ βαρωνέτου, καὶ ἀπεφάσισεν οὗτος νὰ καταλίπῃ μὲν ταχύτερον τὴν Ρώμην, νὰ μεταβῇ δὲ, ἀντὶ τῆς Ἐλβετίας, εἰς τὴν Ἀγγλίαν. Ἡ μόνη πρὸς ταῦτα συμβουλὴ τοῦ ἱατροῦ ὑπῆρξε νὰ γείνῃ τὸ ταξίδιον διὰ θαλάσσης καὶ οὐχὶ διὰ ξηρᾶς. Ἐν ἀποφύγῃ πάντα ἐνδεχόμενον κόπον ἡ ἀναρρῶννύουσα.

Συμφώνως πρὸς τὴν γνώμην ταύτην, ὁ Σιρ Ἰωάννης καὶ ἡ θυγάτηρ του ἐπεβιβάσθησαν περὶ τὰ μέσα Μαρτίου εἰς Σιδιταβέικιν ἐπὶ κυβερνητικοῦ ἀτμοκινήτου κατευθυνομένου εἰς Μασσαλίαν. Ἡ θάλασσα ὠμοιάζε λίμνην ὅτε ἤρθη ἡ ἄγκυρα· ἀλλ' ἡ γαλήνη ὀλίγον μόνον διήρκεσε, καὶ καταιγὶς φοβερὰ ἐνέσκηψεν αἴφνης, ὡς συμβαίνει πολλάκις ἐν τῇ Μεσογείῳ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην τοῦ ἔτους. Τὸ σκάφος, θραυσθέντων καὶ τῶν δύο του τροχῶν, ἀπέμεινεν ἔρμαιον τῶν κυμάτων καὶ τοῦ ἀνέμου ἐπὶ δύο νύκτας καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ μόλις, ἀφ' οὗ ἐκινδύνευσεν ν' ἀπολεσθῇ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς Σπέτσας, κατόρθωσε ν' ἀποβιβάσῃ τοὺς ἐπιβάτας του εἰς τὴν πόλιν ταύτην, κειμένην πρὸς ἀνατολὰς τῆς Γενούης. Ὁ τρόμος καὶ ἡ ναυτία τοσοῦτον εἶχον καταβάλει τὴν Λουκίαν, ὥστε οὐ μόνον νὰ κινήθῃ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ σταθῇ καὶ ἡδύνατο. Οὕτω δ' ἔχουσιν μετεκρίμιν αὐτὴν εἰς τὴν ξηρὰν, καὶ μόλις μετὰ πολλῶν ἐβδόμαδων ἀνάπαυσιν ἀπέκτησε δυνάμεις ὅπως ἐξακολουθήσῃ τὴν ὁδοπορίαν, οὐχὶ πλέον διὰ θαλάσσης, ἀλλὰ διὰ ξηρᾶς καὶ κατὰ συντόμους σταθμούς, προαποσελλομένου πᾶσαν πρῶτην

ἐνὸς ταχυδρόμου, πρὸς παρασκευὴν ἀρμοδίων νυκτερινῶν καταλυμάτων. Ἡ κατάπτωσις τῶν δυνάμεων τῆς Λουκίας δὲν ἦτο δυστυχὴς ἀποτέλεσμα τοῦ τρόμου μόνον καὶ τῆς ναυτίας, διότι πολλὰ τινὰ συμπτώματα, ἅτινα εἶχον ἐξαλειφθῇ κατὰ τὴν ἐν Ρώμῃ διαμονὴν, ἀνεράνησαν πάλιν πρὸς μέγιστον φόβον τοῦ Σιρ Ἰωάννου.

Τὴν τετάρτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν ἐκ Σπέτσας, ὅτε, διανυκτερεύσαντες εἰς Ὀνέλιαν ἤλπιζον νὰ καταλύσωσι τὴν ἐσπέραν ἐν Νικαίᾳ, συνήνησεν ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμετέρας διηγήσεως τὸν πατέρα καὶ τὴν κόρην: ταύτην μὲν, ὡς εἴπομεν, λίαν τεταραγμένην καὶ μάτην καλοῦσαν τὸν ὕπνον, τὸν δὲ βαρωνέτον ἀνησυχούοντα ἐξ ἐνὸς περὶ τῆς Λουκίας καὶ ἀσυχολοῦμενον ἐξ ἐτέρου διανοητικῶς εἰς τοὺς παλαινετικὸς λόγους, ὅσους ἔμελλε ν' ἀποτείνῃ εἰς τὸν υἱὸν του, ἵνα πείσῃ αὐτὸν νὰ παραιτήσῃ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον χάριν τοῦ πολιτικοῦ.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΕΚΑΡΟΜΗ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ

Ἀρίστην ἀνάμνησιν τῆς Ἀλρίσσης διατηρῶ ἡν ἔλαβον ἐντύπωσιν, ὁπότε, σταθεὶς ἐπὶ λόφου δύο μίλια μακρὰν, ἀπεχαιρέτισα σωρείαν ῥυπαρῶν καταλυμάτων καὶ ῥυπαρωτέρων ὁδῶν, κεκαλυμμένων ὑπὸ ἀργυρόχρου δμίχλης καὶ δυσκράτου ἀέρος. Ἐστράφην πρὸς τὸ βορειοανατολικόν, περιέργως νὰ ἴδω ἢ ὁ Πηνειὸς ἐξέβιασε κατὰ τοὺς παναρχαίους χρόνους διεξόδον εἰς τὴν θάλασσαν ἀνὰ μέσον Ὀλύμπου καὶ Ὀσσης· διότι, καὶ μετ' ὅσον ἐνέπνεε μοι ἡ ληστεία φόβον, ἀμάρτημα ὑπέλαβον νὰ ἐκλίπω τὴν Θεσσαλίαν, πρὶν ἴδω τὴν πολυμνητον κοιλάδα τῶν Τεμπῶν. Τρεῖς ὥρες ἤλασα ἐφιππος διὰ μονοτόνου, πολυφύτου πεδίου· ὅστις οὐδ' ἀνεκάλυψε τὰς ὑπερτάτας τῆς Ὀσσης κορυφάς. Πρὸς τὴν δυτικὴν εἴσοδον τῆς φάραγγος, καὶ δὴ ἐντὸς πυκνοῦ κυπαρισσῶνος, καίταται ἡ θωρακικὴ κόμη Μπαμπᾶ· ἐκλήθη δὲ οὕτω ὑπὸ τοῦ περιδότηου δεσπίου Μπαμπᾶ Ὀσμάν, κατελθόντος μετὰ τῶν πρώτων μουσουλμάνων πορθητῶν καὶ ἰδρύσαντος ἐν τῷ περικαλλεῖ χώρῳ μεγαλοπρεπὲς τεκέ, ἥτοι μοναστήριον. Τελευτήσαντος τοῦ Μπαμπᾶ Ὀσμάν, θαύματα μυρία ἐτελέσθησαν ἐπὶ τοῦ τάφου του· οἱ σουλτάνοι ἐστειλαν τιμαλφῇ ἀναθήματα· οἱ δὲ δεσπίσαι τοῦ Μπαμπᾶ ἐκτῆσαντο ὄνομα καὶ δύναμιν μεγίστην ἐν ὅλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ. Ἐν τοῖς ἐσχάτοις χρόνοις τὸ τέμενος παρήκμασεν· ἀληθεύει μὲν, ὅτι εὐλαβεῖς μουσουλμάνοι ἔρχονται πόρρωθεν ἵνα προσκυνήσωσι καὶ χριστιανοὶ δὲ ἀγρόται ἀναρτῶσι τὰ ῥάκη των ἀπὸ τῶν κυπαρισσῶν, ἢ ὅπως ἐξορκίσωσι πνεύματα πονηρὰ, ἢ ὅπως ἐξευμενίσωσι τὸ πνεῦμα τοῦ Μπαμπᾶ Ὀσμάν· ἀλλ' ἡ παλαιὰ δόξα καὶ δύναμις οἴχεται διὰ παντός. Ὁ δεσπίσης, ἰδὼν με πόρρωθεν κατακλιθέντα ὑπὸ τὴν σκιάν πλησίον δένδρου, ἐξῆλθεν ἵνα χαιρετίσῃ με. Ἀπαν-

τες οἱ δευδίσαι δὲν ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν εἶνε ἐνσκαρκος θρησκοληψία καὶ θρησκομανία, οἱ δὲ συνεκράσαν τὴν αὐστηράν τῶν Σιῦτῶν ὀρθοδόξιν μετὰ τῶν ἡπιωτέρων εἰσηγήσεων τοῦ βουδιστικῶν πανθείσμου. Οὐχὶ μικρὸν ἐξεπλάγην, ὅτε ὁ πολὺς τοῦ Μπαμπᾶ πατριάρχης, ἀνατείνας τὰς χεῖρας ὡσανεὶ προσευχόμενος, ἐχαιρέτισε τὸν χριστιανὸν ἐμὲ, ὡς πιστὸν τοῦ Προφήτου πατρὸς, ἀναβοήσας «ἐλ σαλαῦμ ἐλεῖκούμ». Μετὰ τὰς συνήσεις φιλοφροσύνας παρέθηκε μοι γεῦμα λιτὸν, ἤτησεν αὐτὸς νὰ περιπατήσῃ με εἰς τὸ τεκὲ καὶ ὀδηγήσῃ εἰς τὸ μικρὸν τέμενος, ἐν ᾧ ἦσαν τεθαμμένοι οἱ προπάτορες αὐτοῦ. Τὸ ἀξίωμα τοῦ δευδίσου μεταβιβάζει ἐκ πατρὸς εἰς υἱόν, καὶ δὴ τὸν πρωτότοκον. Ἐν τῷ μεγίστῳ τῶν τάφων, κεκαλυμμένῳ δι' εὐρέος κυτρίνου περιβολαίου, κεῖται ὁ ἰδρυτὴς τοῦ τεκὲ· εἶνε δὲ ἀπὸ τοῦ τοίχου ἀνηρτημένα τὰ ξίφος καὶ τὸ κοράνιον τοῦ. «Τὰ δύο ταῦτα κειμήλια (εἶπεν) ἐτέλεσαν θαύματα πολλὰ καὶ μεγάλα· ἀλλ' ἀρτίως ἀφείλεν αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶσαν δύναμιν· καὶ ἐγὼ δὲ ἀκούω τώρα, ὅτι πρόκειται νὰ τὰ καταβιβάζω ἀπὸ τοῦ τοίχου, ἔνθα ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας ἦσαν ἀνηρτημένα ὡς υποκείμενα εὐλαθείας καὶ προσκυνησεως, καὶ νὰ ἀπέλθω μετ' αὐτῶν βαρὺς ὑπὸ γήρως εἰς ἀφροσύνην γῆν, ὁπόθεν τὸ πρῶτον ἐξήχθησαν». Τὸν ἠρώτησα, διὰ τί δὲν ἔμενε ἕνα τελευτήσῃ τὸν βίον ἐν ἡσυχίᾳ ὑπὸ ἄρχοντας χριστιανούς· ἐκείνος δὲ ἀπεκρίνατο· «πάντας τοὺς ἀνθρώπους ἐγὼ ὑπολαμβάνω τέκνη Θεοῦ· ἀλλ' ὁ Μπαμπᾶ Ὁσμάν (ὁ Θεὸς ἐλεήσει αὐτόν!) ἤκουσεν ἐν ἄλλοις χρόνοις, τὸ δὲ ξίφος τοῦ μένει εἰσέτι βεβαμμένον διὰ τοῦ αἵματος τῶν γκιουρδίων. Δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ περιέλθῃ εἰς χεῖρας τῶν».

Ἀπὸ Μπαμπᾶ ἡ διὰ τῆς κοιλάδος τῶν Τεμπῶν εὐθεία ὁδὸς ἄγει παραλλήλως τῷ Πηνειῷ· λαμπρότερα ὅμως εἶνε ἄλλη ἀνωφερὴς, ἄγουσα διὰ κλιμακοειδῶν ἀμπελώνων εἰς ὑψηλὸν ὀροπέδιον, ὅπου κεῖνται τὰ Ἀμπελάκια ἐν μέσῳ σφριγώσης φυτείας. Τετρακόσια καὶ ἐπέκεινα στερεὰ καὶ μεγάλα οἰκία, χωριζόμεναι ἀλλήλων διὰ πλατάνων καὶ καρυῶν, μαρτυροῦσι τὴν πάλαι εὐδαιμονίαν τῆς πόλεως· ἀλλὰ τὰ δύο τούτων τριτημόρια εἶνε σήμερον ἀκατοίκητα καὶ κατερείπονται. Ἐρημὰ καὶ ἄφωνα ἴστανται τέσσαρα καὶ εἴκοσι ἐργοστάσια, ἀποστέλλοντα ἄλλοτε εἰς πάσης τῆς Ἀνατολῆς τὰς ἀγορὰς πολυρῦλητα νήματα, βεβαμμένα ἐν ἐρυθρῷ χρώματι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Πρὸ πολλοῦ ἐπαύσαντο μακρὰ ἐμπόρων συνοδία, κομίζουσαι διὰ ξηρᾶς εἰς Πέσταν καὶ Βελιγράδιον πεντακισχίλια ἐκατόβλητρα νημάτων. Ἡ σχολή, ἥτις περὶ τὰ τέλη τῆς παρελθούσης ἐκατονταετηρίδος ἡμιλλᾶτο τῇ ἐν Σμύρῃ καὶ Κωνσταντινουπόλει, ἀπέβη καταφύγιον ὀλίγων παιδαρίων, μόλις μανθάνοντων ἀνάγνωσιν καὶ γραφήν. Ἡ βιβλιοθήκη, ἡ πρῶτη οὐ-

δαμῶς ὑστεροῦσα τῶν ἐν Ἀθῇ, διεσκηδασθῇ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους. Τὸ ἐμπορικὸν πρωτεῖον τῶν Ἀμπελακικῶν ἐκλόνησεν πρῶτα τὰ ἀγγλικά βαμβάκκοκλωστία, ἐπετάχυναν δὲ τὴν παντελῆ καταστροφὴν τοῦ οἱ ὀθωμανοὶ στρατιῶται ἐπὶ τῆς μεγάλης ἐλληνικῆς ἐπαναστάσεως. Ἀπὸ τοῦ πενήμιου τούτου κατοικητηρίου εὐδαιμονίας οἰχομένης δύο ἢ τρία βήματα ἄγουσι πάλιν εἰς τὴν κοιλάδα. Ἡ φάραγξ αἴφνης στενοῦται. Ἐνθεν μὲν ὁ Ὀλύμπος, ἔνθεν δὲ ἡ Ὄσσα παρτείνουσι τοὺς γιγαντίους αὐτῶν κρημνοὺς μέχρι τοῦ ὕδατος, καὶ μόλις ἀφίνουσι τόπον εἰς τὰς ὑπὲρ τὰ ἀτρεμῇ τοῦ Πηνειοῦ βεῦματα ἐπικρεμαμένας ἐλαίας, δάφνας καὶ ῥοδοδάφνας. Ἀριστερόθεν τῆς ὁδοῦ ὑψοῦνται σαρκοὶ τοῖχοι παλαιῶν φρουρίων. πολὺ δὲ ὑπερῶνθεν ἀναθρόσκει ἐνιχθὺν τόξον, οὗ τινος ἡ κορυφὴ ἄπτεται τοῦ στερεώματος. Φέρει δὲ ἔως τῆς σήμερον τὸ ὄνομα «πύργου τῆς καλλονῆς»· κατὰ τινὰ μῦθον ἐπιχώριον, σιρὴν τις περικαλλῆς, «ἡ ἀνατολικὴ Μαργαρίτα Βαλοῦ», ἐσαγήμενεν ἐραστὰς ἐπὶ τὸ φρούριόν τῆς, εἶτα δὲ κατεκρήμνιζεν αὐτοὺς εἰς τὸ κάτω· βεῦμα. Σώζονται πρὸς τούτοις φανερά ἔχνη βωμαϊκῆς λεωφόρου, συναπτούσης τὴν Θεσσαλικὴν πεδιάδα μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης· λατινικῆς τις ἐπιγραφὴ ἀγγέλλει, ὅτι ὠχύρωσε τὰ Τέμπη ὁ ἀνθύπατος Λεύκιος Κάσσιος. Εἰς τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπέστησαν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας τὴν προσοχὴν τῶν οἱ Τοῦρκοι καὶ τὴν ἐπεσκεύασαν μετ' ἀσυνήθους ἐπιμελείας καὶ σπουδῆς, φρονηθέντες ἴσως, ὅτι ἐντὸς βραχέος χρόνου θὰ ἐπανερχοῦν εἰς Μακεδονίαν. Τὸ μέρος τοῦτο συνδυάζει ἐναρμονίως τὴν καλλονὴν καὶ τὸ καταπληκτικὸν μεγαλεῖον τῆς φύσεως. Ἡ κοιλάς, ἔχουσα ἐκατέρωθεν ἀλλεπαλλήλους κρημνοὺς, πύργους, θάμνους καὶ δάση ποικιλόχροα, ἀναμιμνήσκει τὸ γνωστὸν «*Tempe, quae silvae cingunt super impendentes*». Μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἡ ὁδὸς ἄγει ἀπὸ Μπαμπᾶ διὰ τῆς φάραγος, εἶτα δὲ αἴφνης εὐρύνεται εἰς ἀναπεπταμένην καὶ ὄντως διῆπτεν πεδιάδα. Τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Ὀσσῆς οἱ κρημοὶ φαίνονται ἥττον ὀξείς καὶ ἀπότομοι, ὁ δὲ Πηνειὸς ἐκβάλλει εἰς τὸ πέλαγος ἀνὰ μέσον λητῶν, ἅτινα μάρτην περιμένουσι θεριστάς. Μετὰ δύο ὥρας κατέβην εἰς Τσάη Ἀχατῆ, ἐστὶν ἐμπορίου καὶ λαθρεμπορίου· ἡ ἐλληνικωτάτη κώμη εἶνε εὐδαίμων καὶ διεξάγει τὸ ἐμπόριον ὅλης τῆς βορείου Θεσσαλίας. Ἡ τουρκικὴ κυβέρνησις ἐλπίζει, ὅτι, ἐὰν κρατήσῃ τὴν Λάρισσαν, θὰ ἀποδείξῃ τὸ Τσάη Ἀχατῆ ἐφάμιλλον τῷ λιμένι τοῦ Βόλου. Ἀλλὰ καὶ ἂν ἡ βορείος Θεσσαλία μείνῃ ὑπὸ τὸ σουλτανικὸν σκῆπτρον, τὸ Τσάη Ἀχατῆ οὐδέποτε θὰ ἀποδείχῃ λιμὴν πρωτοβάθμιος. Σκεπάζεται μὲν ὑπὸ τῆς Ὀσσῆς κατὰ τῶν νοτίων καὶ νοτιοανατολικῶν ἀνέμων, ἐνοχλεῖται δὲ λίαν, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, μάλιστα, ὑπὸ τῶν βορειοανατολικῶν, καὶ

ἔχει ὕδατα τεναγώδη καὶ δυσπρόσιτα. Ἐάν ποτε ἡ Θεσσαλία εὐημερήσῃ ὕλκιως, μικρὰ δαπάνη θὰ καταστήσῃ τὸ Τσάη Ἀχατῆ ἐρατεινὸν καὶ τερπνότατον ἐνδιαιτήμα κατὰ τὴν βερνὴν ὥραν. Τὰ πυκνὰ δάση τῆς Ὀσσῆς ἀπείρρουσι τὰ βίαια πνεύματα, καὶ ἀφίνουσι μόνον τὰς γλυκεῖας τοῦ λιμένος αἰσας. Τὸ ἡδύτατον τῶν ἐνθάδε θεσμάτων εἶνε ἡ δύσις τοῦ ἡλίου· ὁ Ὀλύμπος σκοτίζεται, αἱ κορυφαὶ τοῦ μαρμαρύσσουσιν· ἡ δόξα καὶ μεγαλοπρέπεια τῶν οὐρανῶν ἀντανάκλᾳται εἰς τὸ εὐρὺ κάτοπτρον τοῦ κόλπου· ἀπὸ τοῦ ὅρου Χορτιάτῃ διακρίνεται ὁ Θεσσαλικὸς κόλπος, φωτεινὸς δὲ καὶ σχεδὸν διαφανὴς καθορᾶται ἐτέρωθεν ἐπὶ τοῦ Αἰγαίου ὁ Ἄθως.

Τῶν Τεμπῶν ἡ κοιλάς φαίνεται τοσοῦτον ὠραία, ὥστε ἀντάξιον τοῦ κόπου εἶνε νὰ διανύσῃ τις τὴν αὐτὴν ὁδὸν δις. Τῇ ἐπαύριον, ἐπανερχόμενος εἰς τὰ ὀπίσω, ἀνεκάλυψα νέον τύπον τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς· νερὴ ἐκτότισαν τὸν οὐρανὸν καὶ ἐκάλυψαν τὰς πολυκρίθμους τῶν ὀρέων κορυφὰς· τὸν Ὀλύμπον δὲ ἔτις βροντῶν ὁ τερπικέραυνος Ζεὺς. Ὁ ἥλιος ὅμως φωτίζει πάντοτε τὸ Μπαμπᾶ· ἐξελθὼν τῶν στενῶν εὐρον πάντα ἡσυχᾶ, αἴθρια, ἀτρεμῇ. Ὁδεύσας παρὰ τὴν βορεινὴν ἄκραν τῆς μεγάλης Θεσσαλικῆς πεδιάδος, ἀφικόμενος εἰς Τύρνοβον, ἔνθα πρῶτον ἐγκατέστησαν μουσουλμάνοι ἄποικοι. Πρὸς τὸ 1453 δηλαδὴ, οἱ ἐν Λαρίσῃ Ἕλληνες ἠτήσαντο παρὰ μουσουλμάνου ἀρχηγοῦ προστασίαν κατὰ τῶν ληστρικῶν ἐπιδρομῶν τῶν Βουλγάρων· παραχρῆμα πεντακισχίλια οἰκογένειαι ἐκ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας συνωκίσθησαν ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ Βασιλῆ παρὰ τὴν ἔξοδον τῶν Τεμπῶν καὶ τοὺς νοτίους πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, καὶ ἀνήγειραν τὸν πρῶτιστον φραγμὸν τῶν ἀπὸ βορρᾶ ἐπιδρομῶν. Μετὰ τρεῖς ὥρας κατέλυσαν εἰς τὴν πολίτην Τύρνοβον, ἔχουσιν οὐ πλείους τῶν 6,000 κατοίκων ἑλλήνων, βλάχων καὶ τούρκων, ἐν μέσῳ ἀμπελώνων πικινόμενων ὑπὸ τοῦ Εὐρώπου. Οἱ κάτοικοι ὑπάρχουσιν ὕλκιως εὐδαίμονες· ἅ τε δὴ μόνοι αὐτοὶ ἀσχοῦνται ἐγγώριον βιομηχανίαν, ἥς τὰ προϊόντα, βάμβακα, ἔρια καὶ νήματα ἀνευρίσκονται ἀνεξαρτέτως ἐν πάσῃ οἰκίᾳ Θεσσαλικῇ. Ἀπὸ Τύρνοβου ἡ ὁδὸς διαστχυροῖ τὸν Εὐρώπον καὶ προσεγγίζει εἰς τὸν Πηνειὸν, οὐχὶ μακρὰν ἐρείπιον τινὸν τῆς ἀρχαίας Λαρίσσης. Ἡ νεώτερα πόλις κεῖται ἐξ μίλια κατωτέρω τοῦ ποταμοῦ. Ἐντεῦθεν εἰς Τρίκαλα διήλυσαν τριάκοντα μίλια διὰ πεδιάδος, ἥτις, μετὰ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν, φαίνεται ἔρημη. Αἱ κώμαι εἶνε οὐχὶ μικραὶ· οὐδὲ ἐν δένδρον ὑπάρχει ἕνα ὑποκράσῃ τὴν ἄχαριν ἐξωτερικὴν ὄψιν τῶν οἰκιῶν· ἀλλ' ἅμα τις εἰσελθὼν εἰς ταύτας εὐρίσκει ἄνεσιν, εὐμάρειαν, ἀφρονίαν· μέζονα ἢ ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν ἐν Ἰρλανδίᾳ ἀγροτῶν... Τὸ τριπλίκιον τοῦ ὀθωμανοῦ βέη, εἰς τὸν ἀνήκει ἡ κώμη, οὐδεμίαν ἔχει τρυφήν, διαπρέπει δὲ ἐπὶ λιτότητι, καίτοι τοῦ δεσπότη κατ' ἔτος

ἀπολαμβάνοντος προσόδους πολλῶν χιλιάδων. Κατὰ τὴν νῦν ὥραν ἡ κώμη εἶνε ἔρημος ἀνδρῶν, οἵτινες ἀσχολοῦνται πόρῳ ἐν ἀμπελώσει καὶ ἀγορᾷ. Μετὰ τὴν ἐργασίαν ἐπανέρχονται οἰκιστὰς ἄνδρες, γυναῖκες, παῖδια καὶ βρέφη, ἐπόμενοι εἰς αὐτοσχέδιον ἑλκλήρα μεστὰ σίτου ἢ σταφυλῶν καὶ εἰς ἀγέλας ταύρων, οἵτινες παρεκκλίνουσι τῆς τελευταῖου ὁδοῦ, ἵνα μὴ ἐνοχλῶνται ὑπὸ ἀγρίων μυιῶν. Πρὸ πολλοῦ μὲν ἐξέλιπεν ἡ γενεὰ ἱππῶν καὶ ἱππέων, ἡ τὴν Θεσσαλίαν ἀποδείξασα πατρίδα τῶν Κενταύρων, ἀλλὰ καὶ σήμερον οἱ ἱπποὶ τῆς δὲν εἶνε εὐκαταφρόνητοι. Παρὰ πάντα ὅμως τὰ τεκμήρια τῆς ὕλκις εὐημερίας, φανερὰ καθορᾶται ἡ καταστροφὴ, ἣν ἐπὶ τοσοῦτους αἰῶνας ἐπὶνεγκαν ἀμάθεια καὶ δουλεία· οἱ ἄνδρες εἶνε ἢ δουλοφρονεῖς ἢ σκυθρωποὶ καὶ ἀληθεῖς δοῦλοι τῆς γῆς, ἣν θεραπεύουσιν· οὐδὲν ἔχουσιν ἔχνος τοῦ ἀρρενωποῦ πνεύματος, οὗ τινος ἐμφοροῦνται οἱ Ἕλληνες καὶ βλάχοι ὀρεινοί· διότι, καὶ εὐπορώτεροι τούτων ὄντες, δὲν δύνανται νὰ πιστεύσωσιν, ὅτι ὁ πλοῦτος ἀνέκει εἰς ἐαυτούς. Αἱ γυναῖκες γηράσκουσι πρὸ τῆς ὥρας ὑπὸ τῆς ἐργασίας, τῶν στερήσεων καὶ κκουχιῶν· καὶ παρὰ τοῖς ἐνθάδε χριστιανοῖς ὀλίγον διαφέρουσι κτηνῶν ἀχλοφόρων· αὐταὶ μὲν φέρουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων φορτία δυσδιάσταντα, οἱ δὲ ἄνδρες κεννίζουσιν ὀχρῶμενοι ἐπὶ τῶν ἐλκλήρων. Ἡ φούλη κυβερνήσκει, ἡ νοθρότης, ἡ ἀμάθεια ἐταπεινώσαν τὸ γενναῖον φρόνημα καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν. Ἐπαρχία, δυναμένη νὰ διατρέψῃ ἐν ἐκατομμύριον ψυχῶν καὶ ἐπέκεινα, μόλις πορίζει τὰ πρὸς τὸν βίον εἰς 350,000. Τὰ κτήματα εἶνε εὐρύτατα· πεντήκοντα, ἐξήκοντα, ὀγδοήκοντα χιλιάδες πλέθρων ἀνήκουσιν εἰς ἕνα μόνον δεσπότην, ὅστις ἐπομένως οὐδεμίαν αἰσθάνεται χρεὶν νὰ τὰ καλλιεργήσῃ ὅλα· τὸ ἔδαφος εἶνε εὐφορὸν καὶ οὐδενὸς χρεὶν μέσου τεχνικοῦ· τούτου δ' ἕνεκεν ἡ γῆ πολλὰς μένει χερσὸς δύο καὶ τρεῖς ἐναυτοῦς. Ἐξ ὅλης λοιπὸν τῆς πολυθρησκείας Θεσσαλικῆς πεδιάδος μόλις καλλιεργεῖται ἡ τετάρτη ἢ πέμπτη μέρος, ἀποφέρουσα 1,000,000 κοιλῶν κριθῆς, 1,800,000 σίτου, 1,200,000 ἀρκαδοσίτου, 3,000,000 λιτρῶν καπνῶν κ.λ. Καὶ πενταπλασιαζόμενοι ὅμως οἱ ἀριτοὶ οὗτοι δὲν θὰ πείσων ὅσα ὁ ἐπίγειος οὗτος παράδεισος θὰ ἀπέφερον ἀγαθὰ, ἐὰν πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν πόρων τοῦ κατεβαλλένου ἡ ὀθωμανικὴ ἐξουσία τοσούτως προσπαθείας, ὅσας νῦν πρὸς παράλυσιν αὐτῶν. Τοιαῦτα σκέψεις δὲν ἴσχυον νὰ διασκεδάσωσι τὴν μονοτονίαν ἐξώρου ἱππηλασίας. Ἀσπάσιος περὶ τὴν δειλὴν ἐφάνη μοι ὁ ὀπισθεν τῆς Πίνδου δούμενος ἥλιος, διαρρήξας αἴφνης τὰ νέφη καὶ φωτίσας τοὺς μινάρδας καὶ τὸ παλαιὸν φρούριον τῶν Τρικαλῶν. Τὰ «τριπλίτητα» Τρίκαλα δὲν εἶνε μὲν ἄξια τοιαύτης προσήγορίας, ἀλλ' ὅπως-δήποτε ἔχουσι θέσιν γραφικωτάτην. Αἱ πάντοθεν ὑπὸ δένδρων κυκλούμεναι οἰκίαι ἴστανται

κλιμακῶδον ἐπὶ ὑψηλοῦ λόφου, παρὰ τὴν σειρὰν τῶν Καμβουνίων ὁρῶν, τὴν ἀπολήγουσαν εἰς τὴν θεαττικὴν πεδιάδα· ὑπεράνω τῆς πόλεως ὑψοῦται φρούριον μεσαιωνικόν, ἐπιμελῶς ἐτι φυλασσόμενον ὑπ' ὀθωμανικῆς φρουρᾶς, ἐπαγωγὸν συμπλήρωμα ἑλκῆς τῆς σηκνογραφίας. Τετράγωνος τύρρις μεθ' ὠρολογίου ἀναμνηστικῆς τοῦ χρόνου τῆς Ἀκτινοκρατίας· ἐδιδάχθη ὅμως νὰ σημαίνει τὰς ὥρας τουρκιστί. Τὰ Τρίκαλα οἰκοῦσιν δεκαμισχίλιοι Ἕλληνες, βλάχοι, πλούσιοι τινες μουσουλμάνοι καὶ εὐαρίθμοι Ἰσραηλῖται. Ἐχουσι θέσιν ὀχυρὰν καὶ μεγάλην στρατηγικὴν σπουδαιότητα, διότι δεσπόζουσι τῶν στενῶν ἀπὸ τῆς Ἡπείρου ἕως τῆς ἄνω κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ. Ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις ἦτο ἐστία ἐπιστήμης, ἀφιερωμένη τῷ Ἀσκληπιῷ· ἀπανταχόθεν δὲ τῆς Ἑλλάδος ἐφοίτων εἰς αὐτὴν οἱ μετιόντες τὴν ἰατρικὴν. Σήμερον πάντα ἐλησημονήθησαν, οἱ δὲ Τρίκαλινοὶ διαπρέπουσιν ἐπὶ παντὶ ἄλλῳ ἢ εὐφυῆ καὶ παιδείᾳ. Τὰ μικρὰ ἑλληνικὰ εκπαιδευτήρια δὲν ὑψώσαν εἰσέτι τὸ φρόνημα τοῦ λαοῦ. Ὁ φιλοξενήσας με Ἑλλήν εἶνε ὁ πρῶτος τῶν ἐνθάδε γαιοκτημόνων καὶ ἐμπόρων, ἔχει δὲ κατ' ἐνισυτὸν πρόσδοτον τρισχιλίων λιρῶν· ὁ νοῦς του ὅμως εἶνε λίαν περιορισμένος· λαλῶν περὶ πολιτικῆς ἀνεφρόνησεν «ἐρρέτωσαν οἱ Τοῦρκοι, ζήτω ὁ Γλάδ-στων! κρῖμα ὅτι ἐγεννήθη Βούλγαρος!»

Ὀλίγον πρὶν ἐκλίπω τὰ Τρίκαλα παρώτρυνέ με ὁ ὀθωμανὸς κυβερνήτης νὰ ἀυξήσω τὴν ἀκολουθίαν μου, προσλαμβάνων ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς. Κατ' ἀρχὰς ἠρήθη, ἀναλογιζόμενος τὸν ὄχλον καὶ τὰ ἀναλώματα. Μετὰ δύο ὥρας εἰδήσει· ἀπαίσιον διεσκέδασαν τοὺς δισταγμοὺς καὶ τὴν φειδωλίαν μου. Ἀπὸ Τρικάλων ἡ τοῦ Πηνειοῦ κοιλάς ἀμυπτεῖ πρὸς τὸ βορειοδυτικόν, καταγεομένου τοῦ βρύματος ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ μεταξὺ Κοτσιάκας καὶ τῶν κατωτέρων Καμβουνίων. Πρὸς νότον ἐκτείνονται ἐν ποικίλαις καὶ περικαλλεστάταις μορφαῖς μέχρι τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου τὰ Ἀγραφα, ἥτοι τὰ ὄρη ἀγρόφων κωμῶν, κληθεισῶν οὕτω διὰ τὰ πολλὰ προνόμια, ἅτινα οἱ κατὰ καιροὺς σουλτάνοι ἀπένειμαν τοῖς φιλελευθέροις καὶ ἀρειμανίοις Βλάχοις. Ἀριστέροθεν εἶδον τὸ γιγάντειον ὄρος, πεντακισχιλίου πόδας ὑψηλὸν καὶ εἴκοσι μίλια παρατεινόμενον, ὅπως διαχωρίζῃ Ἡπείρον καὶ Θεσσαλίαν. Ἀπέναντι τῆς βορεινῆς ἄκρας τοῦ φραγμοῦ τούτου, ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ Πηνειοῦ ὄχθης, ἀνατρέχουσιν ὄρθοι πελώριοι καὶ ἀπότομοι βράχοι, τὰ δνόματι καὶ πρᾶγματι Μετέωρα. Οὐδαμοῦ ἄλλοθι ἡ φύσις διεστράνωσεν ἀφειδεστέρην δαψίλειαν καὶ χρωμάτων καὶ τύπων φαντασιωδῶν. Προϊστορικοὶ κατακλισμοὶ καὶ φυσικαὶ ἀναστατώσεις ἐγλύψαν διὰ τῆς στιβαρᾶς καλλιτέχνου χειρὸς τοῦ πανδαμάτορος χρόνου τὴν πελώριον πέτρην καὶ ἐδημιόργησαν ἐξ αὐτῆς στήλας καὶ προμαχῶνας ὑπεράνωθεν τῆς πεδιάδος. Ἐν ταῖς διὰ μέσου χα-

ράδραις καταπλήσσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ θεατοῦ ἡ σφριγῶσα φυτεία καὶ οἱ πολυχροῦστατοι θάμνοι. Ὁ κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τοῦ χριστιανισμοῦ ἀσκητικὸς ζῆλος εὖρε καταφύγιον εἰς τὰ ἀπόσιτα ὕψη· πολλὰς ὕμους ἐλατύνοντες τήριδας ὑπερὶ ἐκτίσθησαν αἱ περιώνυμοι μοναί. Οἱ πρῶτοι ἐρημίται ἐποιούντο ἀναμφιβόλως τὰς δικαιοδίας ἐν τοῖς σπηλαίοις τῶν βράχων. Κατὰ τὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα μόλις, ὅτε ἐβασίλευσε (1367) τῆς Θεσσαλίας καὶ τῆς νοτίου Ἀλβανίας ὁ σέρβος καλούμενος Παλαιολόγος Συμεὼν Ὁρὸς, ἔλαθεν ὁ μοναχὸς Νεῖλος ἄδειαν παρὰ τοῦ ἐπισκόπου Βησσαρίωνος νὰ ἰδρύσῃ τέσσαρας ἐπὶ τῶν βράχων ναοὺς, οὕτω δὲ κατέβαλε τὰ θεμέλια τῆς μοναχικῆς δημοκρατίας, ἣν κατόπιν οἱ αὐτοκράτορες ἐπεσκέπτοντο μετὰ πλουσίων ἀναθημάτων. Ἐκτοτε οἱ βράχοι τῶν Μετεώρων διετέλεσαν ἀσπαστὸν ἀναχωρητήριον τῶν κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μοναχῶν, ἄχρις οὗ ἡ ἐκλάττωσις τῆς ἐν Βλαχίᾳ ἐγγείου περιουσίας τῶν ἐπετάχυνε τὴν παρκαμὴν αὐτῶν. Τὰ πλεῖστα τῶν κελίων εἶνε κενὰ, ἐν ἄλλοις δὲ διατρίβουσι δύο ἢ τρεῖς. Ἐκ τῶν τεσσάρων καὶ εἴκοσι μονῶν οἰκοῦνται μόνον ἐπτὰ· ἡ δὲ εὐλαβὴς ἀποιμία, ἡ πρόσθεν ἀναβαίνουσα εἰς 500—600, συμποσοῦται νῦν εἰς ἓνα καὶ εἴκοσιν. Κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετηρίδα νέος δόκιμος οὐδεὶς προσήλθεν εἰς τὰ Μετέωρα. Ὅταν λοιπὸν ἐκλίπη ἡ νῦν γενεὰ, ὁ περιηγητὴς θὰ μένῃ παρὰ τοὺς πρόποδας τῶν βράχων, μάτην ἀνυψὼν περιέρχους ὀφθαλμοὺς εἰς τοιαῦτα οἰχομένης εὐλαβείας γεραρὰ μνημεῖα, διότι δὲν ὑπάρχει πλέον τὸ μυστήριον ἢ τὸ θάρος, τὸ παρρημοῦν τοὺς σκαπανεῖς τῆς χριστιανικῆς ἀσκήσεως νὰ ἀναρριχῶνται εἰς δυσανάβατα ὕψη. Σήμερον οἱ μοναχοὶ, ἀληθινοὶ ἀνθρώπων ἀλιεῖς, χαλῶσι στερεὸν δίκτυον, δι' οὗ ἀναβιβάζουσι τοὺς ξένους. Εἰς μόνην τὴν μονὴν τοῦ Ἀγ. Στεφάνου καὶ ἄλλας μικροτέρας δυνατόν νὰ προσέλθῃ τις διὰ καταρράκτου ἥτοι ἐπιβήδους. Ἐπειδὴ δὲν εἶχον καιρὸν νὰ περιεργασθῶ ἅπαντα τὰ εὐλαβῆ καταλύματα, ἤτησα ἄδειαν νὰ ἀναβῶ εἰς τὸ κατ' ἐξοχὴν μέγα μοναστήριον τῶν Μετεώρων, ὅπερ, καίτοι δεύτερον ὂν τοῦ Ἀγ. Στεφάνου κατὰ τὸ μέγεθος, ἔχει περικαλλεστάτον ναὸν καὶ πλουσιωτάτην συλλογὴν παλαιῶν βιβλίων καὶ χειρογράφων. Εἰς τῶν μοναχῶν προέκυψεν ἀπὸ τοῦ υπερωρυμένου ἐξώστου, ὅτε ἤκουσε κρότους ἱππέων ποδῶν. Ἡ εἰσοδος, ἐν τοῖς ἐσχάτοις μάλιστα καιροῖς, ὑπῆρξε δυσχερεστάτη, διότι ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας οἱ θετταλοὶ ἀγρόται ἐφύλαξαν αὐτόθι καὶ εἰσέτι φυλάττουσι τοὺς ὀησαυρούς των. Μετὰ πολλὰς καὶ μεγάλας κρυγὰς μου ἐχάλασε μικρὸν δίκτυον, εἰς ὃ ἐβαλον τὰ συστατικά μου γράμματα παρὰ τοῦ μητροπολίτου Λαρίσης. Χαλασθέντος μετ' ὀλίγον ἄλλου εὐρυτέρου δικτύου, εἰσπεδήθηκα εἰς αὐτὸ καὶ ἀνεφρόμην μετέωρος, φοβούμενος καὶ ἀγωνιῶν τρεῖς ὅλα λεπτά.

Ἐξελθόντα τοῦ κλωβίου προσηγόρευσάν με καὶ ἐξένισαν πολιοκρόταφοι καὶ σεπτοὶ ἄνδρες, οὐδὲν κοινὸν ἔχοντες πρὸς τὰ γαιερὰ καὶ ἐγκόσμια. Ἡ μονὴ ἔχει στερεὰ θεμέλια λίθου καὶ καταλύματα ἀπὸ ξύλου οὐχ ἥττον στερεοῦ. Ἐν τῷ μέτῳ ὑψοῦται μικρὰ καὶ κομψοτάτη βυζαντινὴ ἐκκλησία, κεκοσμημένη ἔσωθεν διὰ τιμαλφεστάτων τοιχογραφιῶν. Ἐνταῦθα κατέλυον ἄλλοτε περὶ τοὺς ἑκατὸν ἐρημίτας, τὰ νῦν δὲ μόνον τέσσαρες. Ἐν τοῖς παλαιοῖς χρόνοις ἕκαστος τῶν μοναχῶν ἐμάθανεν ἐν ἐπιτήδευσιν καὶ ἐπήρκει εἰς τὰς χρεῖας τῆς μονῆς. Τὰ ἐργαστήρια εἶνε τῶρα κλεισμένα· τὰς χρυσοδέτους βίβλους καὶ περγαμηνὰς τῆς βιβλιοθήκης φθείρουσι κόνις καὶ σκόληκες· ὁ νεώτατος τῶν μοναχῶν ἄγει τὸ ἐξήκοστόν ἔτος· τελευτήσαντος δὲ καὶ τούτου, τὸ μέγα μοναστήριον τῶν Μετεώρων θὰ ἐγκαταλειφθῇ ἐρημον εἰς τὰ στοιχεῖα, ἄχρις οὗ ἀπολεφθῇ μόνον τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ut pueris declamatio fiat. Εἰσπεδήθηκα πάλιν εἰς τὸ δίκτυον κατεβιβάζομαι ταχύτερον 280 πόδας καὶ διενυκτέρευσα εἰς τὴν ἐγγὺς κώμην Καλαμπάκα. Ἐντεῦθεν τὸ Μέτσοβον ἀπέχει ἡμέρας ὁδόν. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς πορείας ἄγει διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ Πηνειοῦ ἀνὰ μέσον πυκνῶν καὶ ὑψηλῶν δένδρων, ὧν οὐδαμοῦ τῆς Θεσσαλίας εἶδον μεγαλοπρεπέστερα. Ἐκατέρωθεν φαίνονται λόφοι κατάφυτοι καὶ κώμαι βλαχικαί. Τὸν ὄρατον ὅμως τύπον λυμναίνεται πολυτρόπως ἡ ληστεία. Δύο κώμας ἐλήστευσαν καὶ ἀπετέφρωσαν πρὸ δεκαπενθημέρου οἱ κακοῦργοι. Καθ' ὁδὸν ἀπῆντησα ἑλαινοὺς ἀγρότας, ἐγκαταλείποντας τὰς καλύβας των καὶ ζητοῦντας καταφύγιον καὶ σωτηρίαν εἰς τὰς πεδιάδας· κατόπιν δὲ εἶδον πολυαρίθμους Βλάχους μετὰ γυναικῶν, παιδίων καὶ βρεφῶν ἄγοντας τὰ πόρνια καὶ τὰς ἀγέλας των εἰς πεδινὰ χειμᾶδια χωρία. Οἱ ἐνθάδε Βλάχοι εἶνε μικρότεροι, μεταγχερούστεροι καὶ εὐμορφότεροι τῶν ἐν Ὀλύμπῳ, πλησιάζουσι δὲ εἰς τὸν τύπον τὸν ἑλληνικὸν μάλλον ἢ οἱ λεγόμενοι Ἕλληνες τῆς πεδιάδος. Τέσσαρας ὥρας ἀπὸ Καλαμπάκας ὁ Πηνειὸς εὐρύνεται, ἀγριοῦται καὶ σχίζεται εἰς τρεῖς κλάδους. Τρεπόμεθα ἐπὶ τὴν μέσην κοιλάδα, παρερχόμενοι τὸν στρατιωτικὸν σταθμὸν Καλαμᾶν· ἡ φυτεία ἀλλάσσει παντάπασιν· ὅσον δὲ ἀναβαίνομεν, τόσοῦτον εὐρύνεται ἡ θέα... Τέσσαρας ὥρας ἀπὸ τοῦ Καλαμᾶ ἐρχόμεθα ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ Ζυγοῦ, 5640 ποδῶν. Ραγδαῖαι βροχαὶ πίπτουσι διηνεκῶς, πάντοθεν δὲ ἀκούεται ἡ ὀρμὴ τῶν ὑδάτων, διότι ἐνταῦθα εἶνε αἱ πηγαὶ μεγάλων ποταμῶν. Ἀπὸ τῶν ὑψωμάτων τούτων ὁ Ἀρχαῖος φέρε εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἀρτας, ὁ Ἀχελῷος διὰ τῶν ἑλληνικῶν ὀρίων εἰς τὸν Κορινθιακόν, τὸ Βενετικὸν ἀυξάνει τὰ ρεῖθρα τοῦ Βιστρίτσα, ὁ δὲ Πηνειὸς ἀρδεύει τὴν κάτω Θεσσαλίαν... Τοῦ Μετσόβου ἡ θέσις εἶνε ἀληθῶς θαυμαστή· αἱ τετράγωνοι λίθιναι οἰκίαι του ἀνατρέχουσι τοὺς βράχους κλι-

μακῶδον καὶ ἔχουσιν ἄνωθεν μὲν ὄρος 2000 πόδας ὑψηλόν, κάτωθεν δὲ βράχον ἀπότομον 1000 πόδας βαθύν· ἀπέναντι δὲ ἵστανται ἄλλαι οἰκίαι σκιερᾶι, ἀποτελοῦσαι προάστειον, ἐνθα οὐδέποτε φαίνεται ἥλιος, προσαγορευόμενον διὰ τοῦτο Μέτσοβον ἀνήλιον. Εἶνε δὲ ἡ θέσις αὕτη ἀνεκτίμητος ὑπὸ στρατηγικὴν ἐποψιν, δεσπόζουσα τῆς μόνης ἀπὸ Θεσσαλίας εἰς Ἡπείρον πρακτικῆς ὁδοῦ....
W. V. CHIROL¹.

ΑΙ ΚΑΤΑ ΗΓΕΜΟΝΩΝ ΕΠΙΒΟΥΛΑΙ

ἐν τῷ 19^ῳ αἰῶνι.

Γαλλικὴ τις ἐφημερίς, λαμβάνουσα ἀφορμὴν ἐκ τῆς δολοφονίας τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Ἀλεξάνδρου, ἀπαριθμεῖ ὡς ἔπεται τὰς ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ αἰῶνος τούτου συμβάσας ἀποπειράς φόνου κατὰ ἡγεμόνων ἢ ἄλλων ἀρχόντων τῆς πολιτείας.

Τῇ 24 Δεκεμβρίου 1800.—Ἀπόπειρα δι' ἐκρηκτικῆς μηχανῆς κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Βοναπάρτου.

Τῇ 11 Μαρτίου 1801.—Στραγγαλισμὸς τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Παύλου τοῦ Β'.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1804.—Συνωμοσία τοῦ Καδουδάλ κατὰ τοῦ Ναπολέοντος.

13 Ὀκτωβρίου 1809.—Ἀπόπειρα ἐν Schönbrunn, γενομένη ὑπὸ τοῦ σπουδαστοῦ Staps κατὰ τοῦ Ναπολέοντος.

9 Αὐγούστου 1832.—Ἀπόπειρα τοῦ Reindl ἐν Βάδῃ κατὰ τοῦ βασιλέως Φερδινάνδου Ε'.

28 Ἰουλίου 1835.—Ἀπόπειρα τοῦ Φιέσκη κατὰ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου.

Κατὰ τοῦ αὐτοῦ βασιλέως:

Ἀπόπειρα τοῦ στρατιώτου Alibaud τῇ 25 Ἰουνίου 1836.

Τοῦ ὑπαλλήλου Meunier τῇ 27 Δεκεμβρίου 1836.

Τοῦ ἐργάτου Darnès τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1840

Τοῦ δασοφύλακος Lecomte τῇ 16 Ἀπριλίου 1846.

Τοῦ βιομηχάνου Henri τῇ 29 Ἰουλίου 1846.

10 Ἰουλίου 1840. Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασι-

λισσας Βικτωρίας ὑπὸ τοῦ Oxford.

20 Μαΐου 1842.—Ἀπόπειρα κατὰ τῆς αὐτῆς βασιλισσῆς ὑπὸ τοῦ ξυλουργοῦ François.

26 Ἰουλίου 1844. Ὁ δῆμαρχος Tichech ἀποπειρεῖται νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας Φρεδερίκον Γουλιέλμον Δ'.

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ δούκους τῆς Μοδένης τῷ 1848.

Κατὰ τοῦ πρίγκηπος τῆς Πρωσσίας (νῦν αὐτοκράτορος Γουλιέλμου) ἐν Μίνδεν τὸν Ἰούνιον 1848.

12 Ἰουλίου 1849.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ αὐτοῦ ἡγεμόνος ἐν Nieder-Ingelheim.

22 Μαΐου 1850.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βα-

σιλέως Φρεδερίκου Γουλιέλμου Δ' ὑπὸ τοῦ τεχνί-
του Sefeloge ἐν Wetzlar.

2 Φεβρουαρίου 1852.—Ὁ Μαρτίνος Μαρίνος
πλήττει δι' ἐγγχειριδίου τὴν βασίλισσαν Ἰσαβέ-
λαν ἐν τῇ μητροπόλει τῆς Ἀτόχας ἐν Μαδρίτη.

Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας ὑπὸ
τινος πρώην ὑπολοχαγού τῷ 1852.

Ἀνακάλυψις ἐν Μυσσάλια μηχανικῆς ἐκρηκτι-
κῆς παρασκευασθείσης κατὰ τοῦ Ναπολέοντος
Γ' κατὰ τὸ ταξιδίδιον τοῦ τῷ 1852.

18 Φεβρουαρίου 1853.—Ὁ ῥάπτης Libenyi
ἀποπειράται νὰ πλήξῃ δι' ἐγγχειριδίου τὸν αὐτο-
κράτορα Φραγκίσκον Ιωσήφ ἐν Βιέννῃ.

Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως Βίκτωρος Ἐμ-
μανουὴλ τῷ 1853.

Κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἀντικρὺ τοῦ θεάτρου
τοῦ κωμικοῦ μελοδράματος τῇ 5 Ἰουλίου 1853.

27 Μαρτίου 1853.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ δου-
κὸς τῆς Πάρμας Κερόλου Γ', καθ' ἣν ἐπληρώθη
θανάσιμος.

Τὴν 28 Ἀπριλίου 1855 ὁ Pianori πυροβολεῖ
διὰ πιστολίου κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ' ἐν τοῖς
Ἡλυσίαις πεδίαις.

Τὴν 8 Σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἀπόπειρα
τοῦ Bellamare κατὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ'.

Τὴν 28 Μαΐου 1856 ἀστυνομικὸς κλητὴρ κρα-
τεῖ τὴν χεῖρα τοῦ Fuentes καθ' ἣν στιγμὴν ἀ-
πεπειράτο νὰ πυροβολήσῃ κατὰ τῆς βασιλίσσης
Ἰσαβέλλας.

8 Δεκεμβρίου 1856.—Ὁ στρατιώτης Ἀγη-
σίλαος Μιλάνο πλήττει δι' ἐγγχειριδίου τὸν βα-
σιλέα Φερδινάνδον τῆς Ναπολέως.

Τῷ 1857 τρεῖς Ἴταλοι, ἐλθόντες ἐκ Λονδίνου,
ἀποδεικνύονται ὡς συνωμῶται κατὰ τοῦ Ναπο-
λέοντος Γ'.

14 Ἰανουαρίου 1858. Ἀπόπειρα τοῦ Ὁρσίνη
κατὰ Ναπολέοντος Γ'.

Τὴν 14 Ἰουλίου 1861 ὁ σπουδαστὴς Becker
ἐν Βάδῃ πυροβολεῖ δις κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς
Πρωσίας χωρὶς ἀποτελέσματος.

Τῷ 1862 ὁ φοιτητὴς Δόσιος πυροβολεῖ κατὰ
τῆς βασιλίσσης Ἀμαλίας.

Τῷ 1862 τρεῖς Ἴταλοι ἐκ Λονδίνου ἐρχόμενοι
φυλακίζονται ὡς συνωμωτοὺντες κατὰ Ναπολέ-
οντος Γ'.

24 Δεκεμβρίου 1863.—Ἀπόπειρα κατὰ Να-
πολέοντος Γ'.

14 Ἀπριλίου 1865. Δολοφονία τοῦ προέδρου
Λίγκολν ἐν Βάσιγκτων.

16 Ἀπριλίου 1866.—Ἀπόπειρα τοῦ Καρα-
κωσῶφ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐν
Πετρούπολει.

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1867 ὁ Βερεζόβσκιος πυροβο-
λεῖ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας ἐν Πι-
ρισίαις.

1868.—Δολοφονία τοῦ ἡγεμόνος τῆς Σερ-
βίας Μιχαήλ.

1869.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἀντιβασιλέως
τῆς Αἰγύπτου.

1869.—Νέα ἀπόπειρα κατὰ τοῦ Ναπολέον-
τος Γ' ἐν τῷ δάσει τῆς Βουλώνης.

1869.—Ἀπόπειρα κατὰ τῆς βασιλίσσης τῆς
Ἀγγλίας.

1869.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς
Ἰσπανίας.

1871.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς
Ἰσπανίας Ἀμεδαίου.

1872.—Δολοφονία τοῦ προέδρου τῆς δημο-
κρατίας Περού.

1873.—Δολοφονία τοῦ προέδρου τῆς δημο-
κρατίας τῆς Βολιβίας.

5 Αὐγούστου 1875.—Δολοφονία τοῦ Γαβριήλ
Μορένου, προέδρου τῆς δημοκρατίας τοῦ Equa-
teur.

21 Ἀπριλίου 1877.—Φόνος τοῦ Β. Τίλλ,
προέδρου τῆς δημοκρατίας τῆς Πρωσίας.

11 Μαΐου 1878.—Ἀπόπειρα τοῦ Χαϊδελ
κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας.

2 Ἰουνίου 1878.—Ὁ Νόβιλιγκ πυροβολεῖ δις
διὰ τουφεκίου κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος Γουλιέλ-
μου, ὃν πληγώνει.

Τὴν 25 Ὀκτωβρίου 1878 ὁ Μογκάζης ἀπο-
πειράται νὰ φονεύσῃ τὸν βασιλέα τῆς Ἰσπανίας,
πυροβολῶν κατ' αὐτοῦ διὰ πιστολίου.

17 Νοεμβρίου 1878.—Ὁ Ζαχαροπλάστης
Πασσανάντης ἀποπειράται νὰ φονεύσῃ δι' ἐγγχει-
ριδίου τὸν βασιλέα Οὐμβέρτον, ὅστις κρατεῖ ὁ
ἴδιος τὸν δολοφόνον.

14 Ἀπριλίου 1879.—Ἀπόπειρα τοῦ Σολο-
βιέφ κατὰ τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀπόπειρα κατὰ τοῦ ἡγεμό-
νος τῆς Σερβίας Μιλάνου.

2 Δεκεμβρίου 1879.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ
αὐτοκράτορος Ἀλεξάνδρου ἐν τῇ σιδηροδρομικῇ
γραμμῇ τῆς Μόσχας ὑπὸ τοῦ Χάρτμαν.

12 Δεκεμβρίου 1879.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ
ἀντιβασιλέως τῶν Ἰνδιῶν.

30 Δεκεμβρίου 1879.—Ἀπόπειρα τοῦ Φραγκί-
σκου Ὁτέρου κατὰ τοῦ βασιλέως Ἀλφόνσου καὶ
τῆς βασιλίσσης Χριστίνης τῆς Ἰσπανίας.

17 Φεβρουαρίου 1880.—Ἀπόπειρα κατὰ τοῦ
αὐτοκράτορος τῆς Ρωσίας ἐν τῷ χειμερινῷ Πα-
λατίῳ δι' ἐκρήξεως προελοφύσης ἐκ δυναμίτιδος.

Τέλος τὴν 13 Μαρτίου 1881 ἀπόπειρα κατὰ
τοῦ αὐτοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις ἀποθνήσκει ἐκ
τῶν πληγῶν τοῦ.

Η ΝΕΑ ΑΥΤΟΚΡΑΤΕΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ἡ νέα τῆς Ρωσίας αὐτοκράτειρα, δευτερότο-
κος θυγάτηρ τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Δάγμαρ,
προσέλαβε πρὸ τῶν γάμων τῆς, κατὰ τὸ ρωσσι-
κὸν ἔθιμον, τὸ ὄνομα Μαρία Θεοδωρόβνα, καὶ δ-
μολογεῖται πρότυπον πάσης γυναικείας καὶ μη-
τρικῆς ἀρετῆς. Διάγει τὸν βίον ἐν ἀπλότῃ καὶ

ἀναχωρήσει, καὶ ἵσταται ἀξιολύμητον παράδειγ-
μα τῆς ἀριστοκρατικῆς ἐν Πετρούπολει κοινωνίας.
Τρεῖς υἱοὶ 12, 9 καὶ 2 ἐτῶν καὶ θυγάτριον πεν-
ταετὲς ἀποτελοῦσι τὸν οἰκιακὸν παράδεισόν τῆς.
Ἡ αὐτοκράτειρα ἔχει ὠραίαν ὄψιν, βόρειον καλ-
λονὴν, ἀξιοπρεπὲς σχῆμα, λεπτοτάτην τῶν με-
λῶν εὐρυμίαν, προσηνέστατα τοῦ προσώπου ἴ-
χνη, ξανθὴν κόμην καὶ ὀφθαλμοὺς ζωηροτάτους.
Τὴν φιλοπροσηγορίαν τῆς φέρουσιν ἀνὰ στόμα το-
σούτω μάλλον οἱ Ῥώσοι, καθ' ὅσον δὲν εἶναι εἰ-
θισμένοι νὰ προσαγορεύωνται φιλανθρώπως καὶ
ὀμιλιτικῶς ὑπὸ τῶν μεγάλων δουκῶν. Πέρσει τὸ
ὑψηλὸν ζεῦγος διήγαγε τὸ θέρος ἐν τινι λουτρῷ
τῆς Φιλλανδίας, ἐνοικίασεν οἶκον ἰδιωτικόν, ἀνε-
στρέφετο καθ' ἑκάστην τοῖς ἀπλοῖς κατέροις τῶν
πολιτῶν καὶ ἀπένειμεν αὐτοῖς δῶρα κατὰ τὴν ἀ-
ναχώρησίν του.

ΟΡΚΟΣ

ὃν ὠμνουν οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι, ὅτε ἐνεγράφοντο
εἰς τὸ ληξιαρχικὸν βιβλίον ὡς πολῖται καὶ ὀπλι-
ται τῆς πόλεως.

«Ὁ ὡ καταισχυνὼ ὄπλα τὰ ἱερὰ, οὐδ' ἐγκατα-
λείψω τὸν παραστάτην, ὅτῳ ἂν στοιχήσω. Ἀμυνῶ
δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν, καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνος καὶ
μετὰ πολλῶν. Τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω πα-
ραδῶσω, πλείω δὲ καὶ ἀρείω ἢ ὅσῃ ἂν παραδέ-
ξωμαι. Καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων ἐμφρό-
νως, καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις πείσομαι,
καὶ οὐς τινες ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος ἱδρύσῃται
δημοφρόνως. Καὶ ἂν τις ἀναιρῇ τοὺς θεσμούς, ἢ μὴ
πειθῇται, οὐκ ἐπιτρέψω. Ἀμυνῶ δὲ καὶ μόνος καὶ
μετὰ πάντων, καὶ ἱερὰ τὰ πάτρια τιμήσω. Ἱστο-
ρες θεοὶ τούτων».

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Εἰς γεῦμα πολυτελές, εἰς ὃ εἶχον προσκληθῇ
πολλοὶ ἄλλοι, παρεκάθησε καὶ τις φιλόσοφος.

— Πῶς! ἀναφωνεῖ αἶφνης εἰς τῶν δαιτυμό-
νων ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν φιλόσοφον, καὶ σεῖς
ἀκόμη ἀγαπᾶτε τὰς ἀπολαύσεις τῆς τραπέζης,
σεῖς ὁ μέγας φιλόσοφος;

— Πιστεύετε λοιπὴν, ἀπάντησεν οὗτος, ὅτι
τὰ καλὰ πράγματα ὁ Θεὸς τὰ ἔκαμε μόνον διὰ
τοὺς ὄνους;

Ὁ κ. Μ * * * ἔκαμε σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ μὴ
νυμφευθῇ ποτέ.

Ἀλλὰ τινὲς καθ' ἑκάστην τὸν ἐπίεζον νὰ ἀλ-
λάξῃ γνώμην.

— Συλλογίσου, τοῦ ἔλεγον, ὅταν θὰ περάσουν
τὰ χρόνια... καὶ συμβῇ ποτε νὰ ἀρρωστήσῃς...
τί θλιβερόν πρᾶγμα νὰ εἶσαι μόνος... Κανέναν
δὲν θὰ ἔχῃς νὰ ἀνησυχῇ διὰ σένα...

— Μπᾶ! μὲ συγχωρεῖτε! ὅλ' ἔχω τοὺς δανει-
στάς μου.

Εἰς τῶν ὑπουργῶν τοῦ ἹΗ' Λουδοβίκου, ἐ Cor-
bières, συνδιαλεγόμενος ἡμέραν τινὰ μετὰ τοῦ

βασιλέως, ἀπέθεσε μὲ ὅλην τὴν οἰκειότητα ἐπὶ
τῆς τραπέζης τοῦ βασιλέως τὴν ταμβακοθήκην
τοῦ καὶ τὸ βινόμακτρόν του.

Ὁ βασιλεὺς, ὅστις ἐθεώρησεν ἀνάρμοστον τὸ
κίνημα τοῦ ὑπουργοῦ του, τοῦ εἶπε·

— Ἐτελειώσατε τέλος τοῦ νὰ ἀδειάζετε τὰ
βυλάνιά σας;

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργός, τὸ
σφάλμα μου προέρχεται ἀπὸ ὑπερβολὴν ζήλου,
ἀδειάζω τὰ βυλάνιά μου ἀντὶ νὰ τὰ γεμίζω,
ὡν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μεγαλειότητός σου.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ ποίησις ἀριθμεῖ πλείονστους μάρτυρας ἢ ἡ
θρησκεία. Ἀληθὲς μαρτυρολόγιον εἶνε ἡ φιλολο-
γικὴ ἱστορία παντὸς λαοῦ καὶ πάσης ἐποχῆς. Τὸ
δημόσιον, τὸ μυριοκέφαλον τοῦτο τέρας, ἀναγι-
νώσκει τοὺς στίχους μας ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ
νὰ περάσῃ τὴν ὥραν του, νὰ εὐκολύνῃ τὴν χῶ-
νευσίν του, χωρὶς νὰ σκεφθῇ ὅτι ἡμεῖς ποιοῦμεν
αὐτοὺς μὲ θυσίαν τῆς υἱείας καὶ τῆς ζωῆς μας.
Εἶνε ὠραῖος θεὸς ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' ἀναγκάζει τοὺς
ἱερεῖς αὐτοῦ νὰ θυσιάζωσιν αὐτοὶ ἑαυτοὺς ἐπὶ τοῦ
βωμοῦ του. Ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων μέχρι σή-
μερον πόσαι συμφοραὶ, πόσαι θλίψεις καὶ δυστυ-
χίαι δὲν ὑπῆρξαν ὁ κληρὸς τῶν ποιητῶν! Ὅταν
χυδαῖος ἰδιώτης ἀναγινώσκει τὰς βιογραφίας
τῶν, ἐπιψαύει μακαρίως τὴν ὑπέροχον κοιλίαν
του, καὶ εὐρίσκει ἀπλούστατον ὅτι τόσοι ποιη-
ταὶ ἀποθνήσκουσι τῆς πείνης. Τὸ κατ' ἐμὲ, εἰμὶ
πεπεισμένος ὅτι ὁ ποιητὴς εἶνε ὡς ἡ ἀηδὼν· τὰ
ἄσπρατά του εἶνε τόσῳ μάλλον γλυκύτερα, ὅσα
καλλίτερον τρέφεται· ἡ πενία καταπνίγει τὸ
ποιητικὸν πνεῦμα. (Heine).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρὸ μηνῶν εἰχόμεν ἀναφέρει περὶ περιέρ-
γου παιγνιδίου σκακίου, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀπο-
φασίσει νὰ παίζωσι διὰ τοῦ τηλεγράφου αἱ λέ-
σχαι τοῦ Λίβερπουλ καὶ τῆς Καλλιούττας· τὸ μο-
ναδικὸν τοῦτο παιγνίδιον ἐπερπάθη ἐσχάτως,
ἀναδειχθείσης νικητρίας τῆς λέσχης τοῦ Λίβερ-
πουλ, διήρκεσε δὲ ὑπὲρ τοὺς τέσσαρας μῆνας,
καθ' οὓς μικρὰ μόνον διακοπὴ ἐγένετο κατὰ τὰς
ἐορτάς τῶν Χριστουγέννων.

Ὅπως ἐλαττώσῃ τὴν δαπάνην τῶν τηλε-
γραφημάτων μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Ἰνδίας, οἱ
παῖκται ἐπενόησαν εὐφρέως τὴν σύστησιν, δι' οὗ κα-
τάρθουν νὰ διατυπώσῃ πᾶσαν κίνησιν διὰ μιᾶς
μόνης λέξεως.

Ἐν τῷ «Κήρυκι τῆς Νέας Ὑόρκης» εὐρί-
σκομεν τὴν ἀκόλουθον ὀλίγον περιεργὸν γνω-
στοποίησιν. Εἶνε καὶ αὕτη δειγμὰ τοῦ κερδο-
σκοπικοῦ πνεύματος τῶν Ἀμερικανῶν.

Σπαρία τὴν γῆν διὰ μίαν ὠραίαν κεφαλὴν!

10,000 δολάρια

διὰ τὴν ὠραιότεραν γυναῖκα τοῦ τόπου!

Ὁ Ἀδὰμ. Forepaugh, ἰδιοκτῆτης τοῦ περιερ-
γοτέρου καὶ μεγίστου μουσείου τοῦ κόσμου, ἐπι-
θυμεῖ νὰ προσλάβῃ εἰς τὸ μουσεῖόν του διὰ τριά-
κοντα ἐβδομάδας, ἥτοι καθ' ὅλην τὴν ἀνοιξὶν
καὶ τὸ θέρος,

τῆς ὥραιότερας γυναικα τοῦ κόσμου

προσφέρων ὡς ἀμοιβὴν 10,000 δολλάρια πλη-
ρωτέα καθ' ἐβδομάδα εἰς ἐκείνην, ἣτις ἀνακηρυ-
χθήσεται τοιαύτη ὑπὸ ἐπιτροπῆς πρὸς τοῦτο
ὑποβείσης.

Αἱ βουλόμεναι νὰ μετάρχωσι τοῦ διαγωνισμοῦ
προσκαλοῦνται νὰ πέμψωσι τὰς φωτογραφίας καὶ
τὰς διευθύνσεις των.

Ἐκείνη, ἣτις θὰ ἀνακηρυχθῇ νικήτρια, ἀνα-
λαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐκτεθῇ εἰς δημο-
σίαν θέαν ἐν τινι μεγαλοπόλει· ἀπαγορεύεται
δ' αὐτῇ νὰ συνομιλῇ μετὰ τοῦ Κοινοῦ.

Εἰς τὰς σταλησομένας ἐπιστολάς δὲν στέλ-
λεται ἀπάντησις, οὔτε αἱ φωτογραφίαι ἐπιστρέ-
φονται.

Αἱ προσφοραὶ διευθύνονται, πρὸ τῆς 31 Μαρ-
τίου, εἰς ὁδὸν North Broad street, 113.

Ἐν τινι καφενείῳ τῆς Πράγας ὑπάρχου-
σιν ἐν ἐνεργείᾳ ὥρολόγια λίαν εὐφυῶς κατασκευα-
σμένα πρὸς μέτρησιν τῆς ὥρας, καθ' ἣν οἱ θα-
μῶνες παίζουσι σφαιριστήριον. Πλησίον ἐκάστου
τῶν ἐξ σφαιριστηρίων τοῦ καφενεῖου εἶνε τοπο-
θετημένον κιβώτιον ἐν ᾧ ὑπάρχει ὥρολόγιον, καὶ
εἰς τοῦ ὁποῦ το ἄνω μέρος, ὅταν τὸ σφαιριστή-
ριον μένει ἀργόν, τοποθετοῦνται αἱ τρεῖς σφαῖ-
ραι, αἵτινες διὰ τοῦ βάρους αὐτῶν τηροῦσιν εἰς
ἀκίνησιν τὸ ἐν τῷ κιβωτίῳ ὥρολόγιον. Ἀμα δ'
ὡς ἡλεῖ τις λάβῃ τὰς σφαῖρας, τὸ ὥρολόγιον
ἀρχίζει νὰ κινῆται, καὶ δεικνύει ἀκριβῶς τὴν
ὥραν, καθ' ἣν διήρκεσε τὸ παιγνίδιον. Ἄλλο δέ
τι μέγα ὥρολόγιον, συνδεόμενον μετὰ τῶν ἄλ-
λων δι' ἡλεκτρικοῦ σύρματος, σημειῖ τὸ ὅλον
τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὰ σφαιριστήρια ἦσαν ἐν
ἐνεργείᾳ.

Ἐν τῶν περιεργωτάτων ὁργάνων τῆς μουσι-
κῆς κατέχεται ὑπὸ κατοίκου τινὸς τῆς Πέσης Εἶνε
δὲ τοῦτο βιολίον ἀνῆκον ἄλλοτε εἰς τὸν βασιλέα
τῆς Γαλλίας Λουδοβίκον ΙΔ'. Οὗτος, ὡς δηλοῦ-
σιν ἔγγραφα τῶν χρόνων ἐκείνων, παρήγγειλε τὴν
κατασκευὴν τοῦ βιολίου εἰς τὸν διάσημον κατα-
σκευαστὴν ὁργάνων Ἀνδρέαν Ἀμάτην (Amati),
καὶ μέχρι τοῦ 1789 τὸ βιολίον τοῦτο ἔμενεν ἐν
Παρίσι· ἐν τῷ ἐπιποφυλακείῳ. Μετὰ πολλὰς
δ' ἔκτοτε περιπετείας περιήλθεν εἰς χεῖρας τοῦ
μουσικωτάτου Λιπίνσκη, ὁ ὁποῖος μετεχειρίσθη
αὐτὸ, ὅταν ἔπαυσε μετὰ τοῦ Παγανίνη ἐν μεγί-
στη τινὶ συναυλίᾳ. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Λιπίν-
σκη ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἀπεποιήθη νὰ λάβῃ 800 δου-
κάτα, ἅτινα προσέφεραν ὁ δούξ Κανταβρίγιας.
Ἐπὶ τῆς ῥάχους τοῦ βιολίου εἶνε ἐξωγραφημένα
δι' ἐλαιογραφίας τὰ οἰκόσημα, ὁ ἥλιος, καὶ τὸ

ἔμβλημα Λουδοβίκου ΙΔ', εἰς τὰ πλάγια δὲ τὸ
ἄνθος τῶν Βουρβόνων, ὁ κρίνος.

Ἐσχάτως, γράφει ἐφημερίς τις, νεανίς τις
ἐμνηστεύθη ἄνδρα ὑπερτεσσάρκοντούτη, ὅστις
ἐζήτηε νὰ ἀποκρύπτῃ τὴν προθεσκηκυῖάν του ἡλι-
κίαν μεταχειριζόμενος σκευασίαν τινὰ δραστηκὴν
μὲν ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον.

Ὀλίγον πρὸ τοῦ γάμου ἐν τινι οἰκογενειακῇ
συναναστροφῇ ὁ μνηστὴρ ἔλαβε τὴν ἄδειαν νὰ ἀ-
σπασθῇ τὴν μελλόνυμφόν του. Μικρὸν τι κυνάριον,
ἰδὼν τὸ πρὸς τὴν νέαν κυρίαν του δεῖγμα τῆς ἀ-
γάπης ἐκείνο, ἤρχισε νὰ περισκίρῃ τὸν μνηστῆρα
καὶ νὰ λείχῃ αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐσπερίδος ἀπεχωρίσθησαν
καλῶς ἔχοντες. Ἀλλὰ τὴν ἐπιούσαν τὸ ταλαί-
πωρον μικρὸν ζῶον ἀπέθανεν, ἡ δὲ νεανίς ἠσθένεσε
βαρέως. Πάραυτα ἐκλήθη ἱατρός, ὅστις ἐθεδράω-
σεν ὅτι καὶ τὸ κυνάριον καὶ ἡ κύρις του εἶχον δη-
λητηριασθῇ, ἡ δὲ δηλητηρίασις προήρχετο ἐκ τῆς
βαφῆς, ἣν μετεχειρίζετο ὁ μέλλων σύζυγος ὅπως
ἀποκρύψῃ τὰς πολιὰς τοῦ γενεῖου του.

Εὐτυχῶς ἡ νεανίς ἦτο ἔξω κινδύνου· ἀλλ' ἡ ἀ-
νακάλυψις τῆς αἰτίας τῆς ἀσθενείας τῆς Ἰσως
συνετέλεσεν ὀλίγον εἰς τὸ νὰ μετριάσῃ τὴν πρὸς
τὸν μέλλοντα σύζυγόν της ἀγάπην.

Ὁ μέγας δούξ τῆς Ἑσθης Γουλιέλμος ὁ
Α' δὲν ἠγάπα νὰ συλλογίζεται τὸν θάνατον, ἡ-
μέραν δὲ τινα ἐξέφρασεν ἐνώπιον τῶν αὐλικῶν του
καὶ τὴν εὐχὴν νὰ διέμενον ἀθάνατοι οἱ ἡγεμόνες
ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὑψηλότατε, ἀπερίθη γηραιὸς τις στρα-
τηγός, δὲν θὰ ἤθελα ἐγὼ τοῦτο μὴδὲ δι' ὅλον
τὸν κόσμον.

Οἱ λόγοι οὗτοι κατετρόμαξαν ὅλην τὴν συνα-
ναστροφὴν.

Διατί λέγετε τοῦτο; ἠρώτησεν ὁ ἡγεμὼν.

Ἐὰν οἱ ἡγεμόνες δὲν ἀπέθνησκον, δὲν θὰ
εἴχομεν τὸ εὐτύχημα νὰ σᾶς ἔχωμεν ἡγεμόνα.

Πολὺ καλὰ, πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ Γουλιέλ-
μος, ἤθελα μόνον τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἀθανασίας
νὰ ἤρχιζεν ἀπὸ ἐμέ.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Ὅπως πλύνετε εὐκόλως τὰς ὑέλους τῶν πα-
ραθύρων ἢ εἰκόνων, χύσατε ἐντὸς καθαροῦ ὕδα-
τος ὀλίγον ὕδωρ τῆς Κολωνίας (eau de Cologne).
Οὕτω κατασκευάζεται μίγμα ὑπόλευκον, καὶ ἀ-
ρωματικὸν δι' οὗ καὶ αἱ μάλλον ἀκάθαρτοι ὑελοὶ
πλυνόμεναι καθίστανται λαμπραὶ καὶ διαφανεῖς.
Κατόπιν τὰς σπογγίζετε διὰ λινοῦ μαλακοῦ ὑ-
φάσματος.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου πλυνόμενα καὶ τὰ βερ-
νικωμένα ἐπιπλα ἀνακτῶσιν ὅλην τὴν προτέραν
αὐτῶν στιλβηδόνα, τὸ δὲ μίγμα τοῦτο φθίρει
αὐτὰ ὀλιγώτερον ἢ ἡ ἐκ μαρμαροῦ κόνις καὶ τὸ
σαπῶνισμα, διὰ τὸ ὁποῖον ἄλλως ἀπαιτεῖται
θερμὸν ὕδωρ.